

1. Oksigen, azot, karbon və fosforun ən çox dövr etdiyi mühit hansıdır ?

- okean yatağı
- üst mantiya
- ✓ ekosistem
- termosfera
- biogeosenoz

2. Əhəng və təbaşir süxurlarının yaratdığı kalsium-karbonat birləşmələrinin yaranma mənbəyi nədir ?

- bitkilərin çürüntüləri
- püskürmə materialları
- ✓ mikroorqanizmlərin skeletləri
- maqmatik kütlələr
- üzvi faydalı qazıntılar

3. Mikroorqanizmlər bitkilər, heyvanlar torpağı hansı xassələrini formalaşdırır? (Çəki: 1)

- ✓ strukturunu və kimyəviliyini
- nəmliyini və hidroskopliyini
- səskeçirmə və səsudmasını
- məsaməliyini və nəmliyini
- müqavimətini və keçiriciliyini

4. Bitkilərdə fotosintez prosesini hansı enerji həyata keçirir? (Çəki: 1)

- ✓ günəş enerjisi
- elektrik enerjisi
- səs enerjisi
- optik enerjisi
- maqnit enerjisi

5. Günəş enerjisi yerdə hansı prosesin əsasını təşkil edir? (Çəki: 1)

- foto keçiriciliyin
- foto müqavimətin
- ✓ fotosintezin
- fotodumanın
- foto dissosiasiyanın

6. İnsanın öz iqtisadi, hərbi, mədəni maraqlarını təmin etmək məqsədilə onu əhatə edən xarici mühitə təsirlərinə nə deyilir. (Çəki: 1)

- bioloji təsirlər
- qüvvətli təsirlər
- zəif təsirlər
- fiziki təsirlər
- ✓ antropogen təsirlər

7. Tətbiqi ekologiya nəyi öyrənir?

- ✓ Dövlət səviyyəsində təsərrüfat fəaliyyətinin əsas elementi sayılan və təsərrüfat sahələrinin ekoloji təhlükəsizliyinin təminatını öyrənir
- Orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri öyrənir
- Müxtəlif populyasiyalara aid olan növlər arasında, onların özləri arasında və ətraf mühit arasında baş verən qarşılıqlı əlaqəni öyrənir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını öyrənir
- Yer qabığının yaradılması, onun fəaliyyətində canlı orqanizmlərin və onların həyat fəaliyyəti məhsullarının rolu olan biosfer haqqında öyrənir

8. Ekologiya nəyi öyrənir?

- √ Ətraf mühitin tarazlığını və bu tarazlığın pozulmasına təsir edən təbii, antropogen və fiziki prosesləri öyrənir
- Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasını öyrənir
- Müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətlərini öyrənir
- Orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri öyrənir
- Ətraf mühitə təsirinə görə yalnız antropogen təsirləri öyrənir

9. Ümumi və xüsusi bölmələr hansı elmin bölmələridir?

- astronomiya
- sosiologiya
- biologiya
- √ ekologiya
- riyaziyyat

10. Fiziki çirklənməyə aiddir:

- suyun neft, neft məhsulları, pestisidlər sintetik maddələr, yuyucu tozlarla çirklənməsi
- suyun bakteriyalar, mikroblar, göbələklər və başqa mikroorqanizmlərlə çirklənməsi
- suyun kükürd və azot turşularla çirklənməsi
- suyun aeroxolla çirklənməsi
- √ suyun radioaktiv, gil qum, dispers, istilik çirklənməsi

11. Kimyəvi çirklənmə aiddir:

- mexaniki çirklənmə
- istilik, səs – küy, radioaktiv və elektromaqnit çirklənmələr
- √ ağır metallarla, pestisidlərlə, kimyəvi maddələrlə, müxtəlif ərintilərlə baş verən çirklənmələr
- ion çirklənməsi
- optik çirklənmə

12. Fiziki çirklənməyə aiddir:

- optik çirklənmə
- √ istilik, səs – küy, radioaktiv və elektromaqnit çirklənmələr
- ion çirklənməsi
- mexaniki çirklənmə
- bioloji çirklənmə

13. Faktorial ekologiya elmi nəyi öyrənir?

- ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığını
- √ müxtəlif faktorları və onların orqanizmlərə təsir qanunauyğunluqlarını
- müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətlərini
- orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri
- ətraf mühitə təsirinə görə antropogen təsirlərini

14. Yer kürəsini əhatə edən müxtəlif qaz qatlarında ibarət olan müəyyən qalınlıqlı təbəqə necə adlanır? (Çəki: 1)

- √ atmosfer adlanır
- biosfer adlanır
- litosfer adlanır
- ozonosfer adlanır
- hidrosfer adlanır

15. Çirklənməyə görə obyektləri bir – birindən ayırırlar. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ Zavod və fabriklərin çirklənməsi
- yerətrafi kosmik fəzanın çirklənməsi.
- torpağın çirklənməsi

- atmosfer havasının çirklənməsi
- səth və yeraltı suların çirklənməsi

16. Ətraf mühitə təsir xarakterinə görə antropogen təsirlər necə cür olur? (Çəki: 1)

- akustik, bioloji, kimyəvi, mexaniki
- optik, akustik, bioloji mexaniki
- ✓ mexaniki, fiziki, kimyəvi, bioloji
- fiziki, optik, elektrik, bioloji
- kimyəvi, ionlaşdırıcı, bioloji, optik

17. Hansı hallarda insanların ətraf mühitlə qarşılıqlı təsiri baş verir. Hansı cavab düzgün deyil. (Çəki: 1)

- insanların məişət fəaliyyəti proseslərində
- insanların hərbi təsir proseslərində
- ✓ insanların klinik ölüm prosesində
- insanların istehsal fəaliyyəti proseslərində
- insanların həyat fəaliyyəti proseslərində

18. Hansı maddələr ətraf mühiti daha çox çirkləndirir? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- ✓ yeyinti məhsulları
- nuklidlər
- neft və neft məhsulları
- kanserogen maddələr, pestisidlər
- ağır metallar

19. Ətraf mühiti hansı oksidlər daha çox çirkləndirir. Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- ✓ dəmir oksidləri (Fe_xO_y)
- azot oksidləri (N_xO_y)
- karbon oksidləri (CO , CO_2)
- tozlar və karbohidrogenlər (C_xH_x)
- kükürd oksidləri (SO_2 , SO_3)

20. Ağır metallarla, pestisidlərlə, kimyəvi maddələrlə, müxtəlif ərintilərlə baş verən çirklənmələr hansı növ çirklənməyə aiddir? (Çəki: 1)

- ion çirklənməsinə aiddir
- ✓ kimyəvi çirklənməyə aiddir
- optik çirklənməyə aiddir
- səs – küy çirklənməsinə aiddir
- bioloji çirklənməyə aiddir.

21. İstilik, səs – küy, radioaktiv və elektromaqnit çirklənmələr hansı növ çirklənməyə aiddir? (Çəki: 1)

- ✓ fiziki çirklənməyə aiddir
- optik çirklənməyə aiddir
- aerosol çirklənməyə aiddir
- dispers çirklənməyə aiddir.
- mexaniki çirklənməyə aiddir

22. Hansı hadisə ətraf mühitin fiziki – kimyəvi xassələrini, radiasiya səviyyəsini, canlıların yaşama şərtlərini və enerjinin paylanmasını dəyişir? (Çəki: 1)

- ✓ ətraf mühitin çirklənməsi
- ətraf mühitin stabilləşməsi
- ətraf mühitin saflaşdırılması
- ətraf mühitin temperaturunun dəyişməsi
- ətraf mühitin təmizlənməsi

23. Təsir müddətinə görə antropogen təsirlər necə cür olur? (Çəki: 1)
- √ uzunmüddətli və qısa müddətli
  - saat və ay müddətlikdə
  - il və ay müddətlikdə
  - uzun sürən və qısa müddətli
  - sonsuz və ani müddətli
24. Təsir sahəsinə görə antropogen təsirlər necə cür olur? (Çəki: 1)
- √ geniş sahəli, kiçik sahəli
  - nöqtəvi, dar sahəli
  - müstəvi sahəli, çevrə sahəli
  - portik, parabolik
  - dairəvi, kürəvari
25. Ekologiyaların fikrincə insanın ekoloji proseslərə təsiri əsasən hansı istiqamətlərdə olur. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- heyvanlarda və bitkilərdə genetik dəyişiklərin baş verməsi.
  - bioloji dövrənin məhdudlaşdırılması
  - zəhərli tullantıların miqdarının artması
  - ekosistemlərə yeni növlərin daxil edilməsi
  - √ yeni ekosistemlərin yaranması
26. İnsan onu əhatə edən ətraf mühitə hansı növ təsirləri göstərə bilər? (Çəki: 1)
- √ fiziki, kimyəvi, bioloji
  - optik, fiziki, şüalanma
  - ionlaşma, səs-küy, istilik
  - dalğalı, mexaniki, optik
  - mexaniki, istilik akustik
27. İnsanın öz iqtisadi, hərbi, mədəni maraqlarını təmin etmək məqsədilə onu əhatə edən xarici mühitə təsirlərinə nə deyilir. (Çəki: 1)
- √ antropogen təsirlər
  - fiziki təsirlər
  - qüvvətli təsirlər
  - zəif təsirlər
  - bioloji təsirlər
28. Uzun illər biosferdə baş verən təkamül prosesləri nəticəsində hansı sistemlər formalaşmışdır? (Çəki: 1)
- √ ekosistemlər formalaşmışdır
  - biotoplar formalaşmışdır
  - ətraf mühit formalaşmışdır
  - canlı orqanizmlər formalaşmışdır.
  - biosenoqlar formalaşmışdır
29. Əmək fəaliyyəti prosesində işçilərin həyat təhlükəsizliyini və sağlamlığını təmin edən sistemə neçə adlanır? (Çəki: 1)
- √ əməyin təhlükəsizliyi
  - insanların təhlükəsizliyi
  - sağlamlığın təhlükəsizliyi
  - məişətin təhlükəsizliyi
  - texnikanın təhlükəsizliyi
30. Təbii sərvətlərdən səmərəli istifadəyə, təbii mühitin vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilən dövlət və cəmiyyət tərəfindən təşkil olunmuş sistemə nə deyilir? (Çəki: 1)
- √ ətraf təbii mühitin mühafizəsi

- atmosferin mühafizəsi
- kosmik fəzanın mühafizəsi
- hidrosferin mühafizəsi
- okeanların mühafizəsi

31. Litosfer, hidrosfer, atmosfer, biosfer, yerətrafi kosmik fəza da daxil olmaqla insanların və digər canlıların məskəni və fəaliyyət sahəsi neçə adlanır? (Çəki: 1)

- √ ətraf təbii mühit adlanır
- sərbəst mühit adlanır
  - azad mühit adlanır
  - sinekal mühit adlanır
  - antropogen mühit adlanır

32. Dövlət səviyyəsində təsərrüfat fəaliyyətinin əsas elementi sayılan və təsərrüfat sahələrinin ekoloji təhlükəsizliyinin təminatını tələb edən sahə ümumi ekologiyanın hansı bölməsidir? (Çəki: 1)

- √ tətbiqi ekologiya
- insan ekologiyası
  - mühəndis ekologiyası
  - toplum ekologiyası
  - ümumi ekologiya

33. Yer qabığının yaradılması, onun fəaliyyətində canlı orqanizmlərin və onların həyat fəaliyyəti məhsullarının rolu olan biosfer haqqında ali dərəcəli elm neçə adlanır? (Çəki: 1)

- √ qlobal ekologiya
- tətbiqi ekologiya
  - nəzəri ekologiya
  - toplum ekologiyası
  - mühəndis ekologiyası

34. Kanserojen maddələrdən hansı maddə ətraf mühiti daha çox çirkləndirir və canlıların həyat tərzində böyük dəyişikliklər yaradır? (Çəki: 1)

- √ benzopren maddəsi
- üzvi maddələr
  - pestisidlər
  - karbohidrogenlər
  - turşular

35. Ətraf mühitə canlıların və insanların sağlamlığına mənfi təsir göstərə biləcək qədər maddələrin daxil olmasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- √ ətraf mühitin çirklənməsi
- ətraf mühitin sağlamlaşması
  - ətraf mühitin pozulması
  - ətraf mühitin şəffaflaşması
  - ətraf mühitin təmizlənməsi

36. Ətraf mühiti çirkləndirən maddələr hansı aqrekat halında olurlar? (Çəki: 1)

- √ bərk, maye, qaz, toz halında
- maye, buxar, toz, bərk halında
  - bərk, kristal, amorf, toz halında
  - buz, qaz, maye, suspenziya halında
  - buxar, buz, qaz, toz halında

37. Ətraf mühitə təsirinə görə antropogen təsirlər necə qruplaşdırılır? (Çəki: 1)

- √ birbaşa və dolayısı
- bilavasitə və ayrılıqda

- birbaşa və ayrı – ayrı
- bütöv və tam
- tam və birbaşa

38. Antropogen parnik effektində müəyyən rol oynayan karbon birləşməsi hansıdır?

- √ metan qazı
- karbon 4-oksüd
- hidrokarbonat
- karbon 2-oksüd
- dəm qazı

39. Hidrogen və oksigenlə birləşərək bitkilər tərəfindən daha yaxşı mənimsənilən atmosfer qazı hansıdır ?

- √ azot
- karbon
- helium
- kükürd
- oksigen

40. Təbii və antropogen çirkləndiricilər hansı çirkləndiricilərə aiddir?

- hidrosfer
- biosfer
- √ atmosfer
- litosfer
- ionsfer

41. Atmosfer havasının 20, 95% - ni nə təşkil edir?

- azot
- dəmir
- metan
- karbon
- √ oksigen

42. Atmosfer havasının 78-80% - ni nə təşkil edir?

- dəmir
- metan
- oksigen
- √ azot
- karbon

43. Atmosferdə əsasən necə smoq hadisəsi müşahidə olunur? (Çəki: 1)

- mürəkkəb və sad smoq
- √ adı və fotokimyəvi smoq
- xlorlu və karbonlu smoq
- buxarlı və karbonlu smoq
- adı və mürəkkəb smoq

44. Bütün sənaye şəhərlərində havanın çox çirklənməsi nəticəsində hansı hadisə baş verir? (Çəki: 1)

- buzlaşma hadisəsi
- √ smoq hadisəsi
- işıqlanma hadisəsi
- buxarlanma hadisəsi
- yanğın hadisəsi

45. Hansı müəssisələr atmosferi aeroxolla çirkləndirən əsas mənbələr hesab olunur? (Çəki: 1)
- ✓ metallurjiya müəssisələri
  - elektrik enerjisi istehsal edən müəssisələr
  - yeyinti müəssisələri
  - neft emalı müəssisələri
  - kimya müəssisələri
46. Hansı növ smog qatı qeyri – şəffaf tüstü şəklində olur? (Çəki: 1)
- qələvi smog
  - ✓ adi smog
  - fotokimyəvi smog
  - turşulu smog
  - mexaniki smog
47. Avtomobil nəqliyyatı tərəfindən atmosferin çirklənməsinin qarşısını almaqla hansı növ smoqnu əmələ gəlməsinin qarşısı alınır? (Çəki: 1)
- ✓ fotokimyəvi smog
  - texnogen smog
  - qələvi smog
  - turşulu smog
  - adi smog
48. Fotokimyəvi smoqu avtomobilin tullantısı olan işlənmiş qazların tərkibindəki hansı qazlar günəş şüalarının təsirindən yaradır? (Çəki: 1)
- Fe_2O və Fe_2O_3
  - SiO və PbO
  - NO_2 və CO_2
  - ✓ N_2O və CO
  - CaO və AgO
49. Atmosferdə asılı halda olan hansı ölçülü bərk hissəciklər, orqanizmə daxil olaraq ağ ciyər qovucuqlarında toplanır, selikli qişanı dağdır? (Çəki: 1)
- 15 mkm
  - 8 mkm
  - ✓ 5 mkm
  - 10 mkm
  - 4 mkm
50. AES – in tullantı qazlarının tərkibində hansı yüklü hissəciklər olur. (Çəki: 1)
- üzvi maddələr
  - karbohidrogenlər
  - metallar
  - ✓ nukliqlər
  - bərk cisimlər
51. Avtomobil nəqliyyatının işlənmiş tullantı qazlarının tərkibindəki hansı oksid canlı aləmi üçün böyük təhlükə yaradır? (Çəki: 1)
- azot oksidlər
  - kalsium oksidi
  - dəmir oksidi
  - ✓ qurğuşun oksidi
  - kükürd oksidi
52. İES və qazanxanalarda işlədilən hansı yanacaq nisbətən ekoloji təmiz hesab edilir? (Çəki: 1)

- √ qaz yanacağı
- qeyri – üzvi yanacaq
- odun yanacağı
- üzvi yanacaq
- torf yanacağı

53. Atmosferə atılan çirkləndirici maddələrin 90% hansı aqrekat halında olan çirkləndiricilərdir? (Çəki: 1)

- √ qaz şəklində
- toz şəkilində
- buxar şəklində
- maye şəkilində
- bərk şəkildə

54. Bütün antropogen çirkləndiricilər hansı aqrekat halında olur? (Çəki: 1)

- maye, buxar, qatran
- qaz, kövrək, qatran
- √ bərk, maye qaz
- maye, qatran, özlü
- elastik, qaz, kövrək

55. Havada qazların, bərk və maye halında olan müxtəlif maddələrin, həmçinin radioaktiv maddələrin canlı orqanizmlərin həyat şəraitinə mənfi təsir edə biləcək miqdarda olmasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- litosfer çirklənməsi deyilir
- ozon qatının çirklənməsi deyilir
- suyun çirklənməsi deyilir
- suyun çirklənməsi deyilir
- √ atmosfer çirklənməsi deyilir

56. Adi smogun tərkibi hansı çirkləndirici qarışıqlardan ibarətdir? (Çəki: 1)

- √ SO₂, NO₂, CO_x, C_nH_m
- PbO, Fe₂O₃, HgO, AuO, H₂O
- H₂O, CO, CO₂, N₂O₅, AgO
- CO, CO₂, NaOH, H₂O, C_nH_m
- Al₂O₃, FeO, SiO, CdO, HgO

57. Polad istehsalı zamanı atmosferə hansı çirkləndirici maddələr tullanır? (Çəki: 1)

- √ kükürd oksidləri, karbon oksidləri, bərk hissəciklər
- xlor birləşmələri, dəmir oksidləri, su buxarı
- yod buxarı, flor birləşmələri, su buxarı
- natrium oksidləri, xlor, yod buxarı
- sinz oksidləri, dəmir oksidləri, karbon qazı

58. AES – in atmosferi çirkləndirən tullantıları hansılardır. (Çəki: 1)

- zing ionları, kalsium, tozlar
- gümüş ionları, dəniz ionları, su buxarı
- duzlar, hepatit, su buxarı
- √ radioaktiv yod, radioaktiv təsirsiz qazlar, aerosollar
- su buxarı, helinionları, aerosollar

59. İES və qazanxanalarda maye yanacaq yandırılan zaman atmosferə hansı çirkləndiricilər atılır? (Çəki: 1)

- kalsium və xlor oksidləri
- natrium və fosfor oksidləri
- karbon və xlor oksidləri

- dəmir və alüminium oksidləri
- ✓ kükürd və azot oksidləri

60. İES, və qazanxanalarda bərk yanacaq yandırılan zaman atmosfərə hansı çirkləndiricilər atılır? (Çəki: 1)

- ✓ NO₂, SO₂, SO₃, Su buxarı, his qurum, toz
- NaOH, CaCO₃, H₂SO₄, HPO₃, Ca(OH)₂
- NH₃, He, HNO₃, Ca(OH)₂, NaOH, CO
- CO, CO₂, NO₂, Fe₂O₃, NaOH, AgO
- Ca(OH)₂, Ag₂O₃, NaCl, Fe₂O₃, SO₃, NO

61. Atmosfer çirkləndiricilərindən texnogen mənşəli hansı çirkləndirici olduqca təhlükəlidir? (Çəki: 1)

- ✓ radioaktiv çirkləndiricilər
- üzvi çirkləndiricilər
- kül çirkləndiricilər
- aerosol çirkləndiricilər
- qeyri – üzvi çirkləndiricilər

62. Atmosferi çirkləndirən maddələrdən üstünlük təşkil edənlər hansılardır? (Çəki: 1)

- Ag₂O₃, NaCl, Fe₂O₃, SO₃, NO
- NO, Ci, C_xH_x, CO₂, He, Ar, O₃
- ✓ SO₂, SO₃, CO, CO₂, N_xO_y
- H₂, CO, CO₂, NO, N₂O, Ci, Ar və s.
- NH₃, He, HNO₃, Mg(OH)₂, NaOH

63. Sabit şəkildə atmosfer havasının tərkib hissəsini əsasən hansı qazlar təşkil edir? (Çəki: 1)

- ✓ N₂, O₂, CO₂, NO₂, Cr, He, Ar. və s.
- NO, Ci, C_xH_x, CO₂, He, Ar, O₃ və s.
- H₂, CO, CO₂, NO, N₂O, Ci, və s.
- O₃, SO₃, H₂, CO, NO_x, CO₂ və s.
- Fe, Al, Zn, Hg, CO₂, CO, NO₂ və s.

64. Temperaturun dəyişməsinə görə atmosfer neçə təbəqəyə bölünür? (Çəki: 1)

- ✓ trorosfer, strotosfer, mezosfer, termosfer, ekzosfer
- ozonosfer, hidrosfer, aerosfer, biosfer, termosfer
- noosfer, biosfer, mezosfer, troposfer, ionosfer
- troposfer, ekzosfer, ionosfer, noosfer, biosfer.
- stratosfer. ozonosfer, ekzosfer, biosfer, noosfer

65. Hansı smoqa bəzən London tipli smoq deyirlər? (Çəki: 1)

- qələvi smoqa
- fiziki smoq
- ✓ adi smoqa
- turşulu smoqa
- fotokimyəvi smoqa

66. Yer səthindən 3000 km hündürlükdən yuxarı fəza necə adlanır? (Çəki: 1)

- hidrosfer adlanır
- noosfer adlanır
- ✓ kosmik fəza adlanır
- atmosfer adlanır
- litosfer adlanır

67. Atmosfer çirkləndiriciləri necə cür olur? (Çəki: 1)

- isti və soyuq çirkləndiricilər
- mülayim və soyuq çirkləndiricilər
- √ təbii və antropogen çirkləndiricilər
- aktiv və passiv çirkləndiricilər.
- süni və təbii çirkləndiricilər

68. Atmosferin hansı qatı su buxarının olmaması ilə xarakterizə olunur? (Çəki: 1)

- √ stratosfer qatı
- ekzosfer qatı
- mezosfer qatı
- kosmik fəza qatı
- troposfer qatı

69. Havada asılı halda olan bərk və maye hissəciklərlə atmosferin çirklənməsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- √ aerosol çirklənmə adlanır
- qələvili çirklənmə adlanır
- duzlu çirklənmə adlanır
- buxarlı çirklənmə adlanır
- turşulu çirklənmə adlanır

70. Oksigen atmosfer havasının necə faizini təşkil edir? (Çəki: 1)

- √ 20, 95% - ni
- 23, 5% - ni
- 70, 0,5% - ni
- 17, 3% - ni
- 18, 9% - ni

71. Bütün atmosfer kütləsinin 90% onun yerin səthinə yaxın hansı km-lik qatında cəmləşmişdir? (Çəki: 1)

- √ 5 km – ilk qatında
- 11 km – ilk qatında
- 10 km – ilk qatında
- 7 km – ilk qatında
- 3 km – ilk qatında

72. Atmosferdə hansı qazların çoxalması parnik effekti nin yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- √ CO₂, CH₄, N-OKSİDLƏRİ
- Pb₂O₅, CaO, NO₂, O₃
- O, O₂, N₂O₃, NO
- SO₂, SO₃, CO
- CO, CO₂, NO, N₂O,

73. Stratosfer ozonunun azalmasına atmosferdə ildən – ilə artan hansı maddələrin oksidləri təsir göstərir? (Çəki: 1)

- √ N, S, C, - oksidləri
- Ga, Se, Ag,
- Au, Ag, Hg, - oksidləri
- Ca, Na, K – oksidləri
- Al, Fe, Hg – oksidləri

74. Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərir? (Çəki: 1)

- √ xlor - flüor üzvi birləşmələri və ODM
- ammoniyak və karbon birləşmələri
- Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri

- Ca birləşmələri və ODM
- Na birləşmələri və neft məhsulları]

75. Neçənci ildə Azərbaycan ozondağıcı maddələrin istifadəsindən mərhələlər üzrə çıxarılmasına dair Vyana konvensiyasını, Monreal protokolunu ratifikasiya etdi. (Çəki: 1)

- √ 1996 – ci ildə
- 1998 – ci ildə
- 1999 – cu ildə
- 1995 - ci ildə
- 1993 – cü ildə

76. Neçənci ildə harada ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalının dayandırılması haqqında protokol imzalandı? (Çəki: 1)

- 2002 – ci ildə Londonda
- 2005 – ci ildə Parisdə
- √ 1997 – ci ildə Monrealda
- 2000 – ci ildə Stokholmda
- 1999 – cu ildə Vyanada

77. Neçənci ildə və harada 56 ölkənin hökumətləri ozon dağıdan xlor - flüor üzvi birləşmələrin və digər ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalını 2 dəfə azaltmaq haqqında protokol imzaladılar? (Çəki: 1)

- √ 1987 – ci ildə Monrealda
- 1995 – ci ildə Moskvada
- 1950 – ci ildə, Parisdə
- 1900 - cu ildə, Londonda
- 2000 - ci ildə Berlində

78. Ozonun ən sıx qatı yer səthindən hansı hündürlükdədir? (Çəki: 1)

- √ 20÷25 km
- 15÷18 km
- 18÷26 km
- 19÷23 km
- 13÷17 km

79. Hansı təbəqə günəşin ultrabənövşəyi radiasiyasının böyük bir qismini udaraq, yer kürəsində canlı orqanizmləri radiasiyanın məhvedici təsirindən qoruyur? (Çəki: 1)

- kosmik təbəqə
- bulud təbəqəsi
- √ ozon təbəqəsi
- troposfer təbəqəsi
- mezosfer təbəqəsi

80. Atmosferin global çirklənməsinin başlıca nəticəsindən biri hansı hadisənin baş verməsidir. (Çəki: 1)

- √ istixana effektinin
- turş yağışların
- suların qalxmasının
- səhrələşmə hadisəsinin
- smog hadisəsinin

81. fotokimyəvi smog

- qələvi smog
- turşulu smog
- tosgen smogu
- √ adi smog

82. Sənaye şəhərlərində yer səthindən 300-400 m hündürlükdə temperatur inversiyasının yaranması nəticəsində hansı növ smog yaranır? (Çəki: 1)
- √ adi smog
  - fotokimyəvi smog
  - toşgen smogu
  - Los – Anceles smogu
  - London smogu
83. Atmosferi çirkləndirən aerozollar içərisində hansı birləşmə xüsusi yer tutur? (Çəki: 1)
- natriumlu birləşmə
  - kükürlü birləşmə
  - √ qurğuşunlu birləşmə
  - azotlu birləşmə
  - karbonlu birləşmə
84. Tust yağışların qarşısını almaq üçün ilk növbədə atmosfərə atılan hansı qazların miqdarını azaltmaq lazımdır? (Çəki: 1)
- √ kükürd və azot oksidlərinin
  - dəmir və qalay oksidlərinin
  - qurğuşun və qələvi oksidlərinin
  - qızıl və gümüş oksidlərinin
  - natrium və kalsium oksidlərinin
85. Turş yağışlar metal konstruksiyalara təsir edərək onlarda hansı prosesləri yaradır? (Çəki: 1)
- √ korroziya proseslərini
  - ovulma prosesini
  - çatlama prosesini
  - oksidləşmə prosesini
  - paslanma prosesini
86. Hansı hadisənin ən zərərli nəticələrindən biri memarlıq binalarının və incəsənət əsərlərinin korlanması, görkəmini itirməsidir? (Çəki: 1)
- qələvi yağışların
  - √ turş yağışların
  - qurbağa yağışların
  - duz yağışların
  - qum yağışların
87. Hansı yağışlar torpağın fiziki – kimyəvi xassələrini dəyişir, bitki aləmini deqradasiyaya uğradır? (Çəki: 1)
- tropik yağışlar
  - qələvi yağışlar
  - √ turş yağışlar
  - duzlu yağışlar
  - təbii yağışlar
88. Atmosferdə turş yağışları tullantı qazların tərkibində olan hansı oksid yaradır? (Çəki: 1)
- NO₂
  - CaO
  - √ SO₂
  - Pb₂O₅
  - NO
89. Atmosferin kükürd və azot turşuları ilə çirklənərək yağıntı halında düşməsi hadisəsinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- √ turş yağışlar
- sulu yağışlar
- duz yağışları
- qum yağışları
- qələvi yağışlar

90. İnsanlar tərəfindən üzvi (qaz, neft, kömür) yanacaqdan geniş istifadə edilməsi atmosferdə hansı oksidin konsentrasiyasının artmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- √ CO₂– oksidinin
- Pb₂O₃– oksidinin
- NO – oksidinin
- SO₃– oksidinin
- Al₂O₃– oksidinin

91. Atmosferdə əsasən hansı qazın çoxalması istixana effektinin yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- √ CO₂
- SO₂
- CaO
- NO₂
- NO

92. Ozon ilk dəfə kim tərəfindən kəşf edilmişdir? (Çəki: 1)

- √ Marum tərəfindən
- Faradey tərəfindən
- Landau tərəfindən
- Lomonosov tərəfindən
- Darwin tərəfindən

93. Sənaye müəssisələri ilə yaşayış məntəqələri arasındakı məsafə necə adlanır? (Çəki: 1)

- √ sanitariya - mühafizə zonası
- istirahət zonası
- yaşillıqlar zonası
- istismar zonası
- qoruyucu zona

94. Fiziki üsulla tullantı qazları təmizləmək üçün hansı qurğulardan istifadə olunur? (Çəki: 1)

- √ toztutucu qurğulardan
- elektrik qurğularından
- qaztəmizləyici qurğulardan
- optik qurğulardan
- mexaniki qurğulardan

95. Quru və yaş mexaniki toztutucularda qazın tutulması, filtrdə qazın təmizlənməsi, elektrik filtrlərində qazın təmizlənməsi hansı təmizləmə metodlarıdır? (Çəki: 1)

- √ fiziki üsulun
- maqnit üsulunun
- kimyəvi üsulun
- optik üsulun
- mexaniki üsulun

96. Hansı üsulla tullantı qazları təmizlədikdə heç bir kimyəvi reaksiya getmir, hissəciklər müxtəlif yollarla tutulur. (Çəki: 1)

- √ fiziki üsulda
- mexaniki üsulda

- qarışdırma üsulunda
- optik üsulda
- kimyəvi üsulda

97. Tullantı qazları zərərli maddələrdən təmizləmək üçün hansı üsullardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- şüalandırma və dondurma üsullarında
- ionlaşdırma və radioaktiv üsullardan
- ✓ fiziki və kimyəvi üsullardan
- mexaniki və optik üsullardan
- istilik və soyutma üsullarından

98. Müəssisənin zərərlik dərəcəsi asılı olaraq sanitariya – mühafizə zonasının eni nə qədər müəyyən edilir? (Çəki: 1)

- ✓ 2000 m-dən 50 m - ə qədər
- 1200 m – dən 500 m - ə qədər
- 1500 m – dən 100 m - ə qədər
- 1000 m – dən 30 m- ə qədər
- 500 m – dən 50 m - ə qədər

99. İES – in tullantı qazlarını atmosferin üst qatlarına səpələmək üçün hansı borulardan istifadə olunur? (Çəki: 1)

- ✓ uca tüstü borularından
- uca dəmir borulardan
- kiçik tüstü borularından
- quraşdırılmış kərpic borulardan
- qısa dolaq borulardan

100. Katalitik təmizləmə üsulunda katalizator olaraq hansı metallardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- civə və misdən
- nikel və misdən
- ✓ palladium və vanadiumdan
- mis və nikeldən
- dəmir və qalaydan

101. Tullantı qazları adsorbsiya üsulu ilə təmizlədikdə adsorbent olaraq hansı maddələrdən istifadə edilir? (Çəki: 1)

- gildən, seolitdən, alunitdən
- pambıqdan, kömürdən, kərpicdən
- misdən, az bestdən, qumdan
- dəmirdən, qumdan, gildən
- ✓ aktivləşdirilmiş kömür, seolit, selikozeldən

102. Tullantı qazları təmizləmək üçün hansı kimyəvi üsullardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- ✓ adsorbsiya, adsorbsiya, katalitik təmizləmə
- yandırma, buxarlandırma mexanik təmizləmə
- texniki, fiziki, bioloji təmizləmə
- bioloji, fiziki, bioloji təmizləmə
- buxarlandırma, fiziki, mexaniki təmizləmə

103. Tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda o hansı üsulla təmizlənir? (Çəki: 1)

- ✓ kimyəvi üsulla
- fiziki üsulla
- piroliz metodu ilə
- mexaniki üsulla
- texniki üsulla

104. Tullantı qazların tərkibində böyük həcmdə olan toz və yağ dumanlarını təmizləmək üçün hansı filtrlərdən istifadə olunur? (Çəki: 1)
- mexaniki filtrlərdən
  - optik filtrlərdən
  - √ elektrik filtrlərindən
  - toz filtrlərindən
  - yağ filtrlərdən
105. Tullantı qazların fiziki üsulla təmizlənməsində filtrdə qazın tutulması toztutucularında hansı halda olan tozlar tutulur? (Çəki: 1)
- √ dispers halda olan
  - həll olmuş şəkildə olan
  - aerosol halında olan
  - buxar halında olan
  - oksid halında olan
106. Skrubberli yağ toztutucularında ölçüləri 2 mkm – dən böyük olmayan hissəciklərin necə faizi tutulur? (Çəki: 1)
- √ 0.99
  - 0.9
  - 0.8
  - 0.75
  - 0.5
107. Yağ toztutucularda qazların təmizlənməsi hansı maye vasitəsilə həyata keçirilir? (Çəki: 1)
- maye azot vasitəsilə
  - qələvi vasitəsilə
  - √ su vasitəsilə
  - spirt vasitəsilə
  - turşu vasitəsilə
108. Ölçüləri 25-30 mkm olan hissəciklərin quru toztutucularda çökməsi neçə faiz olur? (Çəki: 1)
- 55-65%
  - 70-75%
  - √ 65-80%
  - 50-55%
  - 60-70%
109. Tullantı qazların ilkin təmizləmə prosesi hansı toztutucularında aparılır? (Çəki: 1)
- mexaniki toztutucularda
  - tozsoran tutucularda
  - √ quru mexaniki toztutucularda
  - qazyuyucu toztutucularda
  - yağ toztutucularda
110. Quru mexaniki toztutucularda tozların çökməsi hansı prinsiplərə əsaslanan toztutucularda təmizlənir? (Çəki: 1)
- √ mərkəzdənqaçma, ətalət
  - rəqsetmə, fırlanma
  - ağırlıq, yerdəyişmə
  - mərkəzdənqaçma, irəliləmə
  - fırlanma, irəliləmə
111. Ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizləmək üçün hansı toztutuculardan istifadə edilir? (Çəki: 1)
- √ siklonlu və tozçökdürücü quru toztutuculardan
  - filtrlı və sifonlu quru toztutuculardan

- maqnit və elektrik quru toztutucularından
- skruberli və mexaniki quru toztutucularından
- elektrik və optik quru toztutucularından

112. Aerosol şəklində olan tullantı qazlarını təmizlənəcək üçün hansı toztutucularından istifadə olunur? (Çəki: 1)

- √ quru toztutucularından
- filtrlı toztutucularından
- elektrik toztutucularından
- mexaniki toztutucularından
- yaş toztutuculardan

113. Hava hövzəsini antropogen təsirlərdən yaranan zəhərli maddələrdən mühafizə etmək məqsədilə aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsi vacib sayılır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ istehsal müəssisələrinin şəhər daxilində yerləşdirilməsi
- sanitar – mühafizə zonalarının yaradılması
- tullantı qazların atmosfərə səpələnməsi
- tullantı qazların təmizlənməsi
- texnoloji proseslərin ekologiyalaşdırılması

114. Antropogen təsirlər nəyə deyilir?

- ətraf mühitə təsirinə görə antropogen təsirlərə
- √ insanın öz iqtisadi, hərbi, mədəni maraqlarını təmin etmək məqsədilə onu əhatə edən xarici mühitə təsirlərinə
- orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemlərinə
- ayrı – ayrı orqanizmlərlə yaşayış mühiti arasındakı qarşılıqlı əlaqələrini
- müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətlərinə

115. Suyun şəffaflığının pozulması, onun dadının dəyişməsi, iy gəlməsi, rənglərin yaranması kimi xüsusiyyətlər necə adlanır? (Çəki: 1)

- √ orqaleptik adlanır
- şorlaşma adlanır
- susuzlaşma adlanır
- şəffaflaşma adlanır
- rənglənmə adlanır

116. Suyun neft, neft məhsulları, pestisidlər sintetik maddələr, yuyucu tozlarla çirklənməsi hansı çirklənməyə aid edilir? (Çəki: 1)

- √ kimyəvi çirklənməyə
- termiki çirklənməyə
- bioloji çirklənməyə
- radioaktiv çirklənməyə
- mexaniki çirklənməyə

117. Suyun bakteriyalar, mikroblar, göbələklər və başqa mikroorqanizmlərlə çirklənməsi necə çirklənmə adlanır? (Çəki: 1)

- √ bioloji çirklənmə adlanır
- kimyəvi çirklənmə adlanır
- istilik çirklənmə adlanır
- mexaniki çirklənmə adlanır
- fiziki çirklənmə adlanır

118. Suyun radioaktiv, gil qum, dispers, istilik çirklənməsi hansı növ çirklənmə adlanır? (Çəki: 1)

- termiki çirklənmə adlanır
- optik çirklənmə adlanır
- √ fiziki çirklənmə adlanır
- kimyəvi çirklənmə adlanır
- mexaniki çirklənmə adlanır

119. Su neçə cür çirklənməyə məruz qalır? (Çəki: 1)
- termiki, bioloji, fiziki
  - radioaktiv, termiki, bioloji
  - √ fiziki, kimyəvi, bioloji
  - mexaniki, optik radioaktiv
  - radioaktiv, akustik, termiki
120. Çayların qarşısının kəsilərək su tutarlarının tikilməsi ətraf təbii mühitə necə təsir göstərir (Çəki: 1)
- sudakı balıqlar çoxalır
  - sudakı yosunlar çoxalır
  - √ sudakı canlılarda problemlər yaranır
  - sudakı canlıların çoxalmasına səbəb olur
  - sudakı parazitlər çoxalır
121. Yeraltı sulardan geniş istifadə olunması nəticəsində geoloji – hidroloji şərtlərdən asılı olaraq yer səthində hansı hadisə müşahidə edilir. (Çəki: 1)
- √ yer səthinin çökməsi
  - yer səthinin düzlənməsi
  - yer səthinin hamarlaşması
  - yer səthinin yüksəlməsi
  - yer səthinin qabarması
122. Bütün böyük sənaye şəhərlərində yeraltı sulardan güclü istifadə olunması hansı ekoloji problemi yaradır? (Çəki: 1)
- √ suyun səviyyəsi aşağı düşür
  - suyun səviyyəsi dəyişməz qalır
  - suyun səviyyəsində dəyişiklik olmur
  - suyun səviyyəsi yüksəlir
  - suyun səviyyəsi stabil qalır
123. Səth sularının nominal icazə verilmiş axınının azalması hadisəsinə nə deyilir? (Çəki: 1)
- çayların suyunun quruması
  - göllərin sularının quruması
  - √ səth sularının tükənməsi
  - səth suların çoxalması
  - dəniz sularının qalxması
124. Yeraltı suların müəyyən bir ərazidə azalması və səviyyəsinin aşağı düşməsinə nə deyilir? (Çəki: 1)
- çay sularının tükənməsi
  - okean sularının tükənməsi
  - çirkab suların azalması
  - səth sularının azalması
  - √ yeraltı suların tükənməsi
125. İnsanın hansı növ çirklənmiş sularla kontakt zamanı onun dərisinə parazitlərin daxil olması nəticəsində ağır xəstəliklər yarana bilər? (Çəki: 1)
- √ bakteroloji çirklənmiş
  - kimyəvi çirklənmə
  - termiki çirklənmə
  - mexaniki çirklənmə
  - fiziki çirklənmə
126. Hansı məhsullar okean və dənizləri çirkləndirir və balıqlar üçün təhlükə mənbəyinə çevrilir (Çəki: 1)

- √ neft və neft məhsulları
- qum və gil
- torpaq və çınqıl
- qatran və zülallar
- qələvi və turşular

127. Subtropik və tropik zonalarında dəniz və okeanların sahillərində yoluxucu infeksiyon xəstəliklərin yayılmasının səbəbi nədir? (Çəki: 1)

- sahil boyunca yaşıllıqların salınması
- flora və faunanın çoxalması
- √ dəniz və okean sularının çirklənməsi
- Çayların və bataqlıq sularının axıdılması
- göllərin və çayların suyunun qurudulması

128. Dəniz ekosistemlərinin çirklənməsi nəticəsində hansı ekoloji problemlər yaranır. Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- √ yeni qiymətli balıq növləri yaranır
- canlılarda kimyəvi toksikatlara yığılır
- bioloji məhsuldarlıq aşağı düşür
- dəniz mühitində konsegenlər əmələ gəlir
- dəniz mühitində mutagenlər əmələ gəlir

129. Dəniz ekosistemlərinin çirklənməsi nəticəsində yaranan ekoloji nəticələr aşağıdakı göstərilən proseslərdə özünü göstərir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ balıqların sürətlə çoxalması
- “qırmızı qalxmaların” yaranması
- biotop kimyəvi toksikatlara yığılması
- bioloji məhsuldarlıq aşağı düşməsi
- ekosistemlərin dayanıqlılığının pozulması

130. Antropogen təsirlərdən su mühitinə düşmüş biogen maddələr şirinsudaki ekosistemlərə mənfi təsir göstərərək hansı hidrocanlıların çoxalması şərait yaradır? (Çəki: 1)

- bionların
- virusların
- √ fitoplantların
- göbələklərin
- bakteriyaların

131. Kommunal – məişət və sənaye sularının, neft quyularının çirkab sularının, çirkab suların yığıldığı anbarlardakı çirkab suların sızmaları nəticəsində hansı su hövzələri çirklənir? (Çəki: 1)

- çay suları
- dəniz suları
- √ yeraltı sular
- səth suları
- yağış suları

132. Hansı şəhərlərdə səth suları ilə yanaşı yeraltı sular da çirklənməyə məruz qalır? (Çəki: 1)

- kəndlərdə
- rayonlarda
- √ iri sənaye şəhərlərində
- paytaxt şəhərlərində
- qəsəbələrdə

133. Su hövzələrinə daxil olmuş texnoloji isti sular suda hansı çirklənməni yaradır? (Çəki: 1)

- √ istilik çirklənməsini
  - kimyəvi çirklənməni
  - fiziki çirklənməni
  - bioloji çirklənməni
  - mexaniki çirklənməni
- 134.** Radioaktiv tullantıların basdırılması, radioaktiv çirkab suların su hövzələrinə atılması nəticəsində hansı növ çirklənmə baş verir? (Çəki: 1)
- √ radioaktiv çirklənmə
  - termiki çirklənmə
  - mexaniki çirklənmə
  - kimyəvi çirklənmə
  - bioloji çirklənmə
- 135.** Suyu sulfatların, toksini, ağır metalların, nitratların, xəstəlik törədən bakteriyaların daxil olması nəticəsində onun tərkibinin dəyişməsinə nə deyilir? (Çəki: 1)
- √ suyun çirklənməsi deyilir
  - suyun dadsızlaşması deyilir
  - suyun soyuması deyilir
  - suyun duzlaşması deyilir
  - suyun rənglənməsi deyilir
- 136.** Su mühitinə kənar maddələrin daxil olması nəticəsində onun fiziki xassələrinin və orqoleptik xüsusiyyətlərinin dəyişməsinə nə deyilir. (Çəki: 1)
- √ suyun çirklənməsi deyilir
  - suyun rənglənməsi deyilir
  - suyun duzlaşması deyilir
  - Suyun saflaşması deyilir
  - suyun qızması deyilir
- 137.** Su eroziyası nədir?
- √ tərkibində mineral və üzvi maddələr saxlayan yüksək qatılıqlı çirkli suları ləğv edilməsi
  - rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması
  - torpağı eroziyadan qorunması
  - qrunt sularının səviyyəsini aşağı salınması
  - torpağın münbit qatının yağış və qar suları ilə yuyulub aparılması
- 138.** Çirkab sular təmizləmək üçün 900-1000°C temperaturda yandırılması hansı üsulla aparılır?
- √ termiki üsulla
  - kimyəvi üsulla
  - fiziki üsulla
  - mexaniki üsulla
  - fiziki – kimyəvi üsulla
- 139.** Termiki üsuldən nə üçün istifadə olunur?
- √ tərkibində mineral və üzvi maddələr saxlayan yüksək qatılıqlı çirkli suları ləğv etmək üçün
  - çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün
  - çirkab suların tərkibindəki incə dispers və həll olmuş qeyri – üzvi qatışıqlar kənar etmək üçün
  - ağır və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizləmək üçün
  - kül çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün
- 140.** Mexaniki üsulla nə üçün aparılır?
- √ çirkab suda həll olmayan müxtəlif ölçülü qarışıqları təmizləmək üçün

- çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün
- çirkab suların tərkibindəki incə dispers və həll olmuş qeyri – üzvi qatışıqlar kənar etmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizləmək üçün
- kül çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün

141. Çirkab suların tərkibindəki çirkləndiriciləri reagentlərlə çökdürülməsi hansı üsulla aparılır?

- √ kimyəvi üsul
- kolloid üsul
- mexaniki üsul
- termiki üsul
- fiziki – kimyəvi üsul

142. Bioloji təmizləmə üsulundan nə üçün istifadə olunur?

- çirkab suların tərkibindəki incə dispers və həll olmuş qeyri – üzvi qatışıqlar kənar etmək üçün
- çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün
- √ çirkab suların mikroorqanizmlər vasitəsilə təmizləmək üçün
- kül çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizləmək üçün

143. 900-1000°C temperatur təmizləmədə çirkab suların yandırılması hansı üsulla aparılır?

- √ termiki üsulla
- texniki üsulla
- adsorbsiya üsulla
- bioloji üsulla
- flotasiya üsulla

144. Fiziki – kimyəvi üsuldən nə üçün istifadə olunur?

- √ çirkab suların tərkibindəki incə dispers və həll olmuş qeyri – üzvi qatışıqlar kənar etmək üçün
- kül çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün
- çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün
- çirkab suların ilkin təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizləmək üçün

145. Anaerob üsulla təmizləmədə çirkab suları hansı rezervuarlarda qıvcırdırlar? (Çəki: 1)

- metal çənlərdə
- keramik rezervuarlarda
- √ hermetik rezervuarlarda
- xüsusi çənlərdə
- qapalı şüşə qablarda

146. Çirkab suların oksigenin iştirakı ilə mikroorqanizmlər tərəfindən təmizlənməsi üsulu necə adlanır? (Çəki: 1)

- mikroskopik təmizləmə
- azot təmizləmə
- √ aerob təmizləmə
- suspens təmizləmə
- neytral təmizləmə

147. Çirkab suların mikroorqanizmlər vasitəsilə təmizlənməsi üsulu necə adlanır? (Çəki: 1)

- √ bioloji təmizləmə
- katalitik təmizləmə
- lazer təmizləmə
- fiziki təmizləmə
- kimyəvi təmizləmə

148. Termiki üsulla təmizləmədə çirkab sular hansı temperaturda yandırılır? (Çəki: 1)
- √ 900-1000°S
  - 750-800°S
  - 700-750°S
  - 450-550°S
  - 500-600°S
149. Tərkibində mineral və üzvi maddələr saxlayan yüksək qatılıqlı çirkli suları ləğv etmək üçün hansı üsuldən istifadə edilir? (Çəki: 1)
- flotasiya üsulundan
  - sorbent üsulundan
  - √ termiki üsuldən
  - mexaniki üsuldən
  - kimyəvi üsuldən
150. Hansı üsul ilə təmizləmədə çirkab suların tərkibindəki incə dispers və həll olmuş qeyri – üzvi qatışıqlar kənar edilir? (Çəki: 1)
- fiziki üsulla
  - kimyəvi üsulla
  - √ fiziki – kimyəvi üsulla
  - termiki üsulla
  - mexaniki üsulla
151. Çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün hansı üsuldən istifadə edilir? (Çəki: 1)
- √ flotasiya üsulundan
  - süzmə üsulundan
  - kimyəvi üsuldən
  - mexaniki üsuldən
  - termiki üsuldən
152. Çirkab suların fiziki – kimyəvi təmizləmə üsulu ilə təmizlənməsində hansı metodlardan istifadə edilir? (Çəki: 1)
- √ koaulyasiya, sorbsiya, flotasiya
  - sorbsiya, desorbsiya, filtrləmə
  - süzmə, hidromexaniki, rektifikasiya
  - koaulyasiya, filtrləmə, oksidləşdirmə
  - süzmə, xlorlaşdırma, oksidləşdirmə
153. Çirkab suların ilkin təmizlənməsi hansı üsulla aparılır? (Çəki: 1)
- √ mexaniki üsulla
  - kimyəvi üsulla
  - termiki üsulla
  - suspenziya üsulu ilə
  - fiziki – kimyəvi üsulla
154. Çirkab suları təmizləmək üçün hansı təmizləmə üsullardan istifadə edilir? (Çəki: 1)
- √ mexaniki termiki, kimyəvi, fiziki – kimyəvi, bioloji
  - termiki, bioloji optiki, çökdürmə, susuzlaşdırma
  - mexaniki, termiki, optiki, çökdürmə, akustik
  - akustik, istilik yuyulma, mexaniki, bioloji
  - optik, akustik, elektromaqnit, termiki, bioloji
155. Tərkibindəki qatışıqların tərkibinə görə çirkab suları aşağıdakı qruplara bölünür. Hansı cavab düzgün deyil. (Çəki: 1)
- √ tərkibində zərərsiz maddələr olan sular

- kolloid məhlullardan ibarət olan sular
- üzvi və qeyri – üzvi çirkləndiricilər olan sular
- tərkibində dissosiasiya olunmuş ionlar olan sular
- Ölçüləri 10-5; 10-4 mkm-dən böyük olan, həll olmayan qarşılıqlı sular

156. Hansı müəssisələrin çirkab sularının tərkibində fenol olur? (Çəki: 1)

- √ neft – kimya müəssisələrinin
- soda istehsalı müəssisələrinin
- qələvi istehsalı müəssisələrini
- mineral – gübrə istehsalı müəssisələrinin
- neft emalı müəssisələrinin

157. Neft emalı, neft – kimya zavodları, üzvi sintez, koks – kimya müəssisələrinin çirkab suları hansı qrupa aid edilir? (Çəki: 1)

- √ ikinci qrupa
- beşinci qrupa
- onuncu qrupa
- dördüncü qrupa
- altıncı qrupa

158. Çirkab suların fiziki – kimyəvi və bioloji üsullarla təmizlənməsi zamanı əmələ gələn bərk çöküntüləri zərərsizləşdirmək üçün hansı təmizləmə üsulundan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- √ anaerob üsulundan
- termiki üsuldan
- mexaniki üsuldan
- flotasiya üsulundan
- kimyəvi üsuldan

159. Çirkab suların sorbsiya üsulu ilə təmizlənməsində sorbent olaraq nələrdən istifadə edilir? (Çəki: 1)

- torfdan, kobaltdan, silisiumdan
- dəmirdən, sodadan, qatrandan
- civədən, sodadan, rezindən
- ebonitdən, ağacdən, kömürdən
- √ aktivləşmiş kömürdən, selikozel, seolitdən

160. Çirkab suların koaulyasiya üsulu ilə təmizlənməsində koaulyant olaraq hansı maddələrdən istifadə edirlər? (Çəki: 1)

- √ ammonium, dəmir və mis duzlarından
- turşu, alüminium və nikel duzlarından
- duz, natrium və kalsium duzlarından
- polimer, civə və kadmium duzlarından
- qələvi, fosfor və kalium duzlarından

161. Çirkab suların təmizlənməsində ən effektiv təmizləmə üsulu hansıdır? (Çəki: 1)

- √ fiziki – kimyəvi təmizləmə üsulu
- mexaniki təmizləmə üsulu
- kimyəvi – təmizləmə üsulu
- fiziki təmizləmə üsulu
- termiki təmizləmə üsulu

162. Çirkab suların tərkibindəki çirkləndiriciləri kimyəvi üsulla çökdürmək üçün hansı maddələrdən istifadə edilir? (Çəki: 1)

- √ reagentlərdən
- qələvilərdən
- aktivləşdiricilərdən
- neytrallaşdırıcılardan

- katalizatorlardan

163. Çirkab suların tərkibindəki kobud dispers hissəcikləri tutmaq üçün hansı tutuculardan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- √ hörmə torlardan, ələkdən, qum tutucularından
- süzğəclərdən, torlardan, neft tutucularından
- piy tutucularından, benzin tutucularından, torlardan.
- neft tutucularından, ələklərdən, süzğəclərdən
- torlardan filtrlərdən piy tutucularından

164. Çirkab suyun tərkibində həll olmamış mexaniki darıcıqlar hansı yollarla kənar edilir? (Çəki: 1)

- √ çökdürmə və filtrləmə yolu ilə
- süzmə və reaksiya yolu ilə
- qaynatma və buxarlanma yolu
- dondurma və kristallaşdırma yolu ilə
- həllolma və ayırma yolu ilə

165. Çirkab suda həll olmayan müxtəlif ölçülü qarışıqları təmizləmək üçün hansı təmizləmə üsulundan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- √ mexaniki üsul
- fiziki – kimyəvi üsul
- termiki üsul
- kolloid üsul
- kimyəvi üsul

166. Sənaye çirkab sularının təmizlənmə üsulları hansı parametrlərə görə seçilir? (Çəki: 1)

- √ kimyəvi tərkibi, faza, dispers vəziyyətinə görə
- istilik, mexaniki, meyl hallındakı vəziyyətinə görə
- optik, şüalanma və qaz halındakı vəziyyətinə görə
- termiki, fiziki, bərk halındakı vəziyyətinə görə
- fiziki, buxar halı, həll olma qabiliyyətinə görə

167. Çirkab suların tərkibində hansı çirkləndirici maddə olduqda su tutarlarının öz – özünü təmizləmə və bioloji prosesləri kəskin sürətdə azalır (Çəki: 1)

- √ fenollar olduqda
- qələvilər olduqda
- gübrələr olduqda
- ağır neft fraksiyaları olduqda
- turşular olduqda

168. Tərkibində turşu, qələvi, ağır metalların ionları, soda, mineral gübrə istehsal edən zavodlarının, filizləri zənginləşdirən müəssisələrin çirkab suları hansı qrupa aid edilir? (Çəki: 1)

- √ birinci qrupa
- dördüncü qrupa
- səkkizinci qrupa
- altıncı qrupa
- beşinci qrupa

169. Tərkibində zəhərli maddələr olan çirkab suları hansı qrupa aid edilir? (Çəki: 1)

- √ ikinci qrupa
- beşinci qrupa
- dördüncü qrupa
- birinci qrupa
- altıncı qrupa

170. Tərkibində qeyri – üzvi qarışıqlar olan və toksiki maddələr saxlayan çirkab sular hansı qrupa aid edilir? (Çəki: 1)

- √ birinci qrupa
- üçüncü qrupa
- dördüncü qrupa
- səkkizinci qrupa
- beşinci qrupa

171. Çirkab suları sənaye sahələri və onların texnoloji proseslərindən asılı olaraq kəmiyyət və keyfiyyət tərkibinə görə necə qrupa bölünür? (Çəki: 1)

- √ 2 qrupa
- 7 qrupa
- 5 qrupa
- 6 qrupa
- 4 qrupa

172. Atmosferdə ozon qatının miqdarının artmasına səbəb hansı proses olmuşdur ?

- oksidləşmə
- buzlaşma
- √ fotosintez
- vulkanizm
- dağəmələgəlmə

173. Ekologiya elminin nəticələri əsasən hansı sahələrdə tətbiq edilir?

- mühəndis işlərində, inşaat layihələrinin hazırlanmasında
- meteorologiya və iqlimşünaslıqda, yeyinti sənayesində
- √ təbiəti mühafizədə, kənd təsərrüfatında və sənayedə
- iqtisadiyyatın tənzimlənməsində, tibb sahəsində
- aerokosmik tədqiqatlarda, arxeoloji qazıntılarda

174. Humus qatı nədir:

- √ torpağın üzvi və qeyri – üzvi maddələrlə zəngin olan qatı
- torpağın yağış və qar suları zəngin olan qatı
- torpağın radioaktiv, gil qum, dispers, istilik çirklənməsi zəngin olan qatı
- torpağın kükürd və azot turşularla zəngin olan qatı
- torpağın qrunt suları zəngin olan qatı

175. Fiziki və kimyəvi xassələrinin pisləşməsinin səbəbi nədir:

- √ torpaqda baş verən eroziya hadisəsi
- qrunt sularının səviyyəsini aşağı salınması
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması
- torpağın münbit qatının yağış və qar suları ilə yuyulub aparılması
- tərkibində mineral və üzvi maddələr saxlayan yüksək qatılıqlı çirkli suları ləğv edilməsi

176. Bataqlaşma nə zaman baş verir?

- qrunt sularının səviyyəsini aşağı salınması zamanı
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi zamanı
- torpağı eroziyadan qorunması zamanı
- torpağı mühafizə etmək məqsədilə meşə zolaqlarının salınması zamanı
- √ rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması zamanı

177. Torpağa antropogen təsirləri artırmaqla bağlı tədbirlər nə zaman həyata keçirilir?

- √ torpağı mühafizə etmək üçün

- torpağın şoranlaşması zamanı
- torpağın rekultivasiyası zamanı
- torpağın eroziyası zamanı
- torpağın səhralaşması zamanı

178. Dezertifikasiya və dərinləşmə formaları nə zaman özünü göstərir?

- torpağın deqradasiyası zamanı
- torpağın şoranlaşması zamanı
- torpağın rekultivasiyası zamanı
- torpağın eroziyası zamanı
- ✓ torpağın səhralaşması zamanı

179. Müasir dövrdə əkinçiliyin böyük ekoloji problemindən biri hansıdır? (Çəki: 1)

- torpağın şoranlaşması
- ✓ torpağın deqradasiya olunması
- torpağın deformasiyaya uğraması
- torpağın duzlaşması
- torpağın münbitləşməsi

180. Torpaqda nitritlərin miqdarının çoxalması oksigenin azalmasına səbəb olduğundan atmosfərə hansı qazların atılmasına çoxalır? (Çəki: 1)

- azotlu qazların
- ✓ "istixana" qazlarının
- tüstü qazlarının
- fosforlu qazların
- hisli qazların

181. Torpağa verilən hansı gübrələr orada nitrat sulfat və xloridlərə çevrilərək bitkilərin məhsuldarlığına və inkişafına mənfi təsir göstərir? (Çəki: 1)

- ✓ azot və superfosfat gübrələri
- xlor və kalsium gübrələri
- azot və kalsium gübrələri
- ikiqat superfosfat və azot gübrələri
- kalium və azot gübrələri

182. Hər hansı yolla insan orqanizminə daxil olan üzvi xlor birləşmələr DDT orqanizmdə hansı dəyişikliklər yaradır? (Çəki: 1)

- böyrək xəstəliyi və qan dəyişikliyi
- ✓ qan xəstəliyi və genetik dəyişikliyi
- ciyər xəstəliyi və sümük dəyişikliyi
- şiş xəstəlikləri və genetik dəyişikliklər
- sümük xəstəliyi və leykosit dəyişikliyi

183. Torpağı çirkəndirən pestisidlər içərisində insan və ətraf mühit üçün ən təhlükəlisi hansı birləşmələrdir? (Çəki: 1)

- üzvi maddələr
- polimerlər
- gübrələr
- radioaktiv tullantılar
- ✓ üzvi xlorbirləşmələri

184. Torpağın tərkibində böyük qatılıqda olan hansı maddələr torpaqdakı canlı orqanizmlərə öldürücü təsir göstərir? (Çəki: 1)

- ✓ kimyəvi birləşmələr və toksikatlər
- gübrələr və fosfatlar
- duzlar və qələvilər

- turşular və azotlar
- pestisidlər və göbələklər

185. Əsasən torpağın hansı qatı çirklənməyə məruz qalır (Çəki: 1)

- dərinlikləri məruz qalır
- süxurlar məruz qalır
- daşlar məruz qalır
- səthi məruz qalır
- ✓ üst qatı məruz qalır

186. Bitki örtüyünün tərkibinin dəyişməsi, torpağın eroziyası və şoranlaşmasının təsirinin nəticəsi olaraq səhrələşməsi 4 dərəcəyə ayırırlar. Hansı cavab düzgün deyil. (Çəki: 1)

- zəif səhrələşmə, məhsuldarlıq 10% azalır
- çox yüksək səhrələşmə, məhsuldarlıq yoxdur
- yüksək dərəcə səhrələşmə məhsuldarlıq 50%-dən çox azalır
- ✓ adi vəziyyətdir, məhsuldarlıq yüksəkdir
- orta dərəcə səhrələşmə məhsuldarlıq 10-50% azalır

187. Torpağın səhrələşməsi necə formada özünün göstərir? (Çəki: 1)

- ✓ dezertifikasiya və dərinləşmə formalarında
- intensivləşmə və sabitləşmə formalarında
- daralma və susuzlaşma formalarında
- genişlənmə və dayazlaşma formalarında
- yayılma və dərinləşmə formalarında

188. Torpağın və bitki örtüyünün deqradasiyası, onların bioloji və iqtisadi məhsuldarlığının azalması, tamamilə itirilməsinə hansı hadisə səbəb olur. (Çəki: 1)

- ✓ səhrələşmə hadisəsi
- duzlaşma hadisəsi
- eroziya hadisəsi
- bataqlıqlaşma hadisəsi
- şoranlaşma hadisəsi

189. Torpaq eroziyası ətraf mühitə necə təsir göstərir? (Çəki: 1)

- ✓ ekoloji vəziyyəti pisləşdirir
- ekoloji vəziyyəti nizamlayır
- ekoloji vəziyyət təsir etmir
- ekoloji vəziyyəti yaxşılaşdırır
- ekoloji vəziyyət normalaşdırır

190. Torpaqların külək tərəfindən sovrulub aparılması hansı eroziyanın yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- ✓ külək eroziyasının
- səth eroziyanın
- xətti eroziyanın
- yağış eroziyası
- su eroziyasının

191. Torpağın üst münbit qatının yuyulub aparılması hadisəsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- ✓ eroziya adlanır
- şoranlaşma adlanır
- duzsuzlaşma adlanır
- susuzlaşma adlanır
- bataqlıqlaşma adlanır

192. Torpağın çirklənmə növləri hansılardır Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ torpağın münbitləşdirilməsi
- radionuklidlərlə çirklənmə
- səhrələşmə
- şoranlaşma və bataqlılaşma
- pestisidlərlə çirklənmə

193. Torpağa edilən antropogen təsirin əsas növləri hansılardır? (Çəki: 1)

- √ torpağın çirklənməsi və eroziyası
- torpağın quruması və çatlaması
- torpağın çatlaması və duzlaşması
- torpağın susuzlaşması və quruması
- torpağın şoranlaşması və eroziyası

194. Torpaq uzun müddət səpin altında qaldıqda onun hansı ehtiyatı 60% azalır? (Çəki: 1)

- √ humus ehtiyatı
- su ehtiyatı
- hava ehtiyatı
- duzluluq ehtiyatı
- mineral ehtiyatı

195. Torpağın üzvi və qeyri – üzvi maddələrlə zəngin olan qatı necə adlanır? (Çəki: 1)

- münbit qatı
- şoran qatı
- susuz qatı
- turşulu qatı
- √ humus qatı

196. Hansı sistemlərin torpaqları yüksək dərəcədə deqradasiyaya məruz qalır? (Çəki: 1)

- √ aqrosistemlərin
- biosenozlərin
- biotoplərin
- biosistemlərin
- ekosistemlərin

197. Torpağa edilən antropogen təsirlər ona nə kimi təsir göstərir? (Çəki: 1)

- √ deqradasiyaya uğradır
- məhsuldarlığı artırır
- münbitliyini artırır
- deformasiyaya uğradır
- şoranlığını dəyişir

198. Yer süxurlarının üst horizonlarında orqanizmləri bitki örtüyünün, atmosferin, hidrosferin uzunmüddətli mürəkkəb qarşılıqlı təsiri nəticəsində nə əmələ gəlmişdir? (Çəki: 1)

- √ torpaq əmələ gəlmişdir
- su əmələ gəlmişdir
- dənizlər əmələ gəlmişdir
- gillər əmələ gəlmişdir
- süxurlar əmələ gəlmişdir

199. Yer səthində ekoloji sistemlərin inkişafı və həyatın mümkünlüyü hansı faktorlarla müəyyən olunur? (Çəki: 1)

- √ torpağın məhsuldarlığı və iqlim şəraiti
- torpağın nəmliyi və havanın rütubəti
- torpağın məsaməliyi və havanın saxtılığı
- torpağın şoranlığı və iqlimin quraqlığı
- torpağın quruluğu və havanın istiliyi

200. Torpaqda baş verən eroziya hadisəsi onun hansı xassələrinin pisləşməsinə səbəb olur? (Çəki: 1)

- √ fiziki və kimyəvi xassələrini
- termiki və kimyəvi xassələrini
- maqnit və elektrik xassələrini
- kapillyarlıq və duzluluq xassələrini
- mexaniki və istilik xassələrini

201. Hansı proses nəticəsində torpaqda azot, fosfor, kaliumun mənimsənilməsi və mikroelementlərin azalması baş verir? (Çəki: 1)

- √ səthi eroziya nəticəsində
- külək eroziyası nəticəsində
- şoran eroziya nəticəsində
- dağdıcı eroziya nəticəsində
- su eroziyası nəticəsində

202. Torpağın münbit qatının yağış və qar suları ilə yuyulub aparılması prosesi necə adlanır? (Çəki: 1)

- √ su eroziyası
- külək eroziyası
- yağış eroziyası
- qar eroziyası
- hava eroziyası

203. İnsanın təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq yamacların kənd təsərrüfatı bitkiləri altında istifadə edilməsi, otlaq və örüşlərin intensiv otarılması, meşələrin məhv edilməsi hansı prosesin sürətlənməsinə səbəb olur? (Çəki: 1)

- √ eroziya hadisəsinin
- səhrələşmə hadisəsinin
- bataqlıqlaşma hadisəsinin
- quraqlaşma hadisəsinin
- susuzlaşma hadisəsinin

204. Torpağın eroziyasının neçə növü vardır? (Çəki: 1)

- √ su və külək eroziyaları
- torpaq və su eroziyaları
- su və qum eroziyaları
- gil və qum eroziyaları
- bataqlıq və şoran eroziyalar

205. Torpağın keyfiyyəti hansı göstərici ilə müəyyən olunur? (Çəki: 1)

- √ münbitliyi ilə
- turşuluğu ilə
- pH-i ilə
- məsaməliyi ilə
- şoranlığı ilə

206. Torpağın münbit qatının qalınlığı nə qədərdir? (Çəki: 1)

- √ 4÷7 m
- 2÷6 m
- 5÷6 m

- 2.5÷4 m
- 3÷4 m

207. Litosferin üst təbəqəsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- ✓ torpaq adlanır
- gil qatı adlanır
- süxur adlanır
- çınqıl adlanır
- qum qatı adlanır

208. Antropogen təsirlər nəticəsində ətraf mühitdə bioloji çirklənmə yaradan mənbələr aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- zibillənmiş əkin sahələri
- ✓ xiyabanlar və parklar
- sənaye və məişət tullantılarının zibilxanaları
- qəbiristanlıqlar
- kanalizasiya sisteminin çirkab suları

209. Tullantılarda olan müxtəlif faydalı komponentləri ayıraraq, ondan yenidən istifadə üçün aparılan proses necə adlanır? (Çəki: 1)

- rektifikasiya adlanır
- ✓ utilizasiya adlanır
- rekultivasiya adlanır
- sorbsiya adlanır
- flotasiya adlanır

210. Karbon qazı hansı növ bitkilərin ilkin inkişafında mühüm rol oynayır ?

- ✓ avtotrof bitkilərin
- evrion bitkilərin
- birlüceyrəli göbələklərin
- fitofaqların
- idromorf bitkilərin

211. Əkinə yararsız torpaqlardan nə zaman istifadə olunur?

- fiziki işlərdə
- ✓ tikinti işlərində
- bioloji işlərdə
- mexaniki işlərdə
- rekultivasiya işlərində

212. Növbəli əkinə keçmək nə zaman məsləhət görülür?

- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması üçün
- torpağı çirkləndirən pestisidlər içərisində insan və ətraf mühit üçün
- ✓ torpağı eroziyadan qorumaq üçün
- qrunt sularının səviyyəsini aşağı salınması üçün
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi üçün

213. Üzvi xlorbirləşmələr təhlükəli birləşmələrdir:

- ✓ torpağı çirkləndirən pestisidlər içərisində insan və ətraf mühit üçün
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi üçün
- qrunt sularının səviyyəsini aşağı salınması üçün
- torpağı eroziyadan qorunması üçün
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması üçün

214. Texniki, bioloji, tikinti üsulları nə zaman aparılır?

- mexaniki işlərdə
- tikinti işlərində
- √ rekultivasiya işlərində
- bioloji işlərdə
- fiziki işlərdə

215. Rekultivasiya metodundan nə üçün istifadə olunur?

- √ korlanmış torpaqları bərpa etmək üçün
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi üçün
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması üçün
- torpağı eroziyadan qorunması üçün
- qrunut sularının səviyyəsini aşağı salınması üçün

216. Bioloji, aqrotexniki metodlardan nə zaman istifadə olunur?

- √ torpağın pestisidlər və başqa zəhərli maddələrlə çirklənməsinin qarşısını almaqla bitkilərin mühafizəsi zamanı
- qrunut sularının səviyyəsini aşağı salınması zamanı
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması zamanı
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi zamanı
- torpağı eroziyadan qorunması zamanı

217. Aqrotexniki tədbirlər nə zaman həyata keçirilir?

- √ Torpağı mühafizə etmək məqsədilə növbəli əkinə keçmək, kimyəvi maddələrdən istifadə etməmək, müəyyən seçilmiş sahələrdə kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi zamanı
- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi zamanı
- qrunut sularının səviyyəsini aşağı salınması zamanı
- torpağı eroziyadan qorunması zamanı
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması zamanı

218. Meşə meliorativ tədbirlər nə zaman həyata keçirilir?

- kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi zamanı
- torpağı eroziyadan qorunması zamanı
- √ torpağı mühafizə etmək məqsədilə meşə zolaqlarının salınması zamanı
- qrunut sularının səviyyəsini aşağı salınması zamanı
- rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması zamanı

219. Eroziyadan mühafizə etmək üçün hansı tədbirləri həyata keçirilir?

- torpağın çirklənmədən qorunması tədbirlərini
- şoranlaşmanın qarşısının alınması tədbirlərini
- flora və faunanı məhv olmaqdan qorunması tədbirlərini
- √ aqrotexniki; meşə meliorativ və hidrotexniki tədbirlərini
- duzlaşmaya və bataqlılaşmaya qarşı mühafizə tədbirlərini

220. Rekultivasiya olunacaq torpaqların səthinin planı, münbit torpağın gətirilməsi, sahənin iş üçün hazırlanması kimi işlər hansı etapda yerinə yetirilir? (Çəki: 1)

- √ texniki işlər bölməsində
- tikinti işləri bölməsində
- fiziki işlər bölməsində
- mexaniki işlər bölməsində
- bioloji işlər bölməsində

221. Rekultivasiya işləri neçə etapda aparılır? (Çəki: 1)

- √ texniki, bioloji, tikinti

- torpaqlama, doldurma, suvarma
- qazma, doldurma, suvarma
- bioloji, kimyəvi, texniki
- texniki, fiziki, suvarma

222. Rekultivasiya olunacaq obyektlər aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- ✓ münbit torpaq sahələri
- bərk tullantılar yığılan sahələr
- neftlə çirklənmiş sahələr
- karyerlər, karxanalar
- tikinti işləri zamanı pozulan torpaqlar

223. Korlanmış torpaqları bərpa etmək üçün hansı metoddan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- ✓ rekultivasiya metodundan
- suvarma metodundan
- qazılma metodundan
- suvarma metodundan
- köçürmə metodundan

224. Hansı torpaqlar tikinti yaxud başqa işlər üçün istifadə oluna bilər? (Çəki: 1)

- duzlaşmış torpaqlar
- eroziyaya uğramış torpaqlar
- şoranlaşmış torpaqlar
- bataqlılaşmış torpaqlar
- ✓ əkinə yararlı torpaqlar

225. Torpağın pestisidlər və başqa zəhərli maddələrlə çirklənməsinin qarşısını almaq üçün bitkilərin mühafizəsi hansı ekoloji metodlarla aparılır? (Çəki: 1)

- ✓ bioloji, aqrotexniki
- bioloji, duzsuzlaşdırma
- kimyəvi, bataqlaşdırma
- bioloji, iki qat duzsuzlaşdırma
- fiziki, susuzlaşdırma

226. Qrunt sularının səviyyəsini aşağı salmaq üçün drenajlardan, kanallardan, axar suların qarşısını almaq üçün tikililərdən istifadə etməklə torpaqda gedən hansı proseslərin qarşısını almaq mümkündür? (Çəki: 1)

- ✓ bataqlıqlaşmanın
- turşulaşmanın
- susuzlaşmanın
- duzlaşmanın
- şoranlaşmanın

227. Rütubət çox olan rayonlarda torpaqlarda təbii su rejiminin pozulması nəticəsində yaranan proses necə adlanır? (Çəki: 1)

- ✓ bataqlıqlaşma adlanır
- duzlaşma adlanır
- turşulaşma adlanır
- susuzlaşma adlanır
- şoranlaşma adlanır

228. Torpağı mühafizə etmək məqsədilə meşə zolaqlarının salınması kimi tədbirlər necə adlanır? (Çəki: 1)

- ✓ meşə meliorativ tədbirlər
- suvarma tədbirləri
- mexaniki tədbirlər

- şumlama tədbirləri.
  - hidrotexniki tədbirlər
- 229.** Torpağı mühafizə etmək məqsədilə növbəli əkinə keçmək, kimyəvi maddələrdən istifadə etməmək, müəyyən seçilmiş sahələrdə kənd təsərrüfatı bitkilərinin əkilməsi kimi tədbirlərə nə deyilir? (Çəki: 1)
- √ aqrotexniki tədbir
  - mexaniki tədbirlər
  - şumlama tədbirləri
  - suvarma tədbirlər
  - termiki tədbirlər
- 230.** Aqrotexniki; meşə meliorativ və hidrotexniki tədbirləri həyata keçirilməklə torpağı hansı prosesdən mühafizə etmək olar? (Çəki: 1)
- √ eroziyadan
  - duzluluqdan
  - susuzluqdan
  - bataqlılaşmadan
  - şoranlaşmadan
- 231.** Torpağı mühafizə etmək üçün hansı tədbirlər həyata keçirilməlidir? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1).
- √ torpağa antropogen təsirləri artırmaq
  - torpağın çirklənmədən qorunması
  - flora və faunanı məhv olmaqdan qorunması
  - şoranlaşmanın qarşısının alınması
  - duzlaşmaya və bataqlılaşmaya qarşı mühafizə
- 232.** Torpağın mühafizə olunacağı sahələr bunlardır Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- √ torpağa qulluq edilməsindən imtina etmək
  - növbəli əkin sistemi təşkil etmək
  - meliorativ tədbirlərin həyata keçirilməsi
  - korlanmış torpaqların rekultivasiyası
  - torpağın su və külək eroziyasından mühafizəsi
- 233.** Ətraf mühitə atılan bərk tullantılar hansı ekoloji problemlər yaradır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- √ ətraf mühitdə heç bir problem yaratmır
  - səth və yeraltı suları çirkləndirir
  - torpağın böyük sahəsini tutaraq onu çirkləndirir
  - bitkilərin çirklənmə mənbəyidir
  - atmosfer havasının çirkləndirir
- 234.** Torpağı eroziyadan qorumaq üçün relyef, iqlim, torpaq nəzərə alınmaqla hansı növ əkinə keçmək məsləhət görülür? (Çəki: 1)
- √ növbəli əkinə keçmək
  - monokulturayam keçmək
  - qarışıq əkinə keçmək
  - çoxillik əkinə keçmək
  - dənli bitkilərə keçmək
- 235.** Korlanmış torpaqların rekultivasiya ilə bərpa olunmasının bioloji etasında hansı işlər görülür? (Çəki: 1)
- √ yaşıllıqlar, parklar salınır
  - karyerlər, karxanalar işlədilir
  - su tutarlar, dəryaçalar inşa olunur
  - tikinti, abadlıq işləri aparılır
  - ağaclar, kollar kəsilir

236. Korlanmış torpaqların rekultivasına ilə bərpa edilməsinin texniki işlər etapında hansı işlər görülür? (Çəki: 1)
- ✓ çökəkliklər, karyerlər doldurulur
  - tikinti və abadlıq işləri aparılır
  - çökəkliklər, karyerlər qazılır
  - parklar, xiyabanlar salınır
  - su tutarlar, dəryaçalar tikilir
237. Bərk məişət tullantılarını 800-850°C temperaturda yandırılması hansı zavodda həyata keçirilir?
- zibildağdan zavodda
  - zibilbuxarlandıran zavodda
  - ✓ zibilyandırma zavodunda
  - zibiltəmizləyən zavodda
  - zibiltoplayan zavodda
238. Zibilyandırma zavodunun tikilməsinin məqsədi:
- zibillərin zibilyandıran zavodlarda yandırılması üçün
  - zibillərin komposta edilməsi üçün
  - ✓ Bərk məişət tullantıları zərərsizləşdirmək üçün
  - bərk məişət tullantılarını emal etmək üçün
  - sənaye tullantıları poliqonlarda emal etmək üçün
239. Aerob üsulundan nə üçün istifadə olunur?
- ✓ bərk məişət tullantılarını emal etmək üçün
  - zibillərin komposta edilməsi üçün
  - zibillərin fermentləşdirilməsi üçün
  - zibillərin zibilyandıran zavodlarda yandırılması üçün
  - sənaye tullantıları poliqonlarda emal etmək üçün
240. Kimyəvi çirklənməyə aiddir:
- suyun radioaktiv, gil qum, dispers, istilik çirklənməsi
  - suyun kükürd və azot turşularla çirklənməsi
  - ✓ suyun neft, neft məhsulları, pestisidlər sintetik maddələr, yuyucu tozlarla çirklənməsi
  - suyun bakteriyalar, mikroblar, göbələklər və başqa mikroorqanizmlərlə çirklənməsi
  - suyun aërozolla çirklənməsi
241. Zavodun həyətində hansı tullantılar toplanır?
- meşə tullantıları
  - fabrik tullantıları
  - zavod tullantıları
  - təmir – tikinti tullantıları
  - ✓ bərk məişət və sənaye tullantıları
242. Faktorial, populyasiyalar ekologiyası, autekologiya, qlobal ekologiyalar hansı sahəyə aiddir?
- biologiya
  - nəzəri ekologiya
  - ekologiya
  - ✓ ümumi ekologiya
  - coğrafiya
243. Antropogen təsirlər nəticəsində ətraf mühətdə bioloji çirklənmə yaradan mənbələr aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- ✓ xiyabanlar və parklar
  - zibillənmiş əkin sahələri

- qəbiristanlıqlar
- kanalizasiya sisteminin çirkab suları
- sənaye və məişət tullantılarının zibilxanaları

- 244.** Antropogen təsirlər nəticəsində ekosistemə xas olmayan və təbii biotik birləşmənin mövcudluğuna, eləcə də insan sağlamlığına neqativ təsir göstərə biləcək canlıların ekosistemə gətirilməsi necə çirklənmə adlanır? (Çəki: 1)
- ✓ bioloji çirklənmə adlanır
  - mexaniki çirklənmə adlanır
  - termiki çirklənmə adlanır
  - kimyəvi çirklənmə adlanır
  - fiziki çirklənmə adlanır
- 245.** Dioksin və ona oxşar maddələr hansı təsirlər yaradır? (Çəki: 1)
- mutagen, zəhərləyici, allerqik təsirlər
  - katarat, konserogen, onkoloji təsirlər
  - ✓ mutagen, konserogen, embriotoksiki təsirlər
  - şüalanma, isitmə, soyutma təsirləri
  - onkoloji, embriotoksiki, leykotik təsirlər
- 246.** Tərkibində kimyəvi maddələr və toksiki kateqoriyası I, II dərəcəli olan insan və biosfer üçün qorxulu sayılan tullantılar necə adlanır? (Çəki: 1)
- dəyişməz toksiki tullantılar
  - dayanıqlı toksiki tullantılar
  - ✓ qorxulu toksiki tullantılar
  - qorxusuz toksiki tullantılar
  - stabil toksiki tullantılar
- 247.** Qalvanik və metillik şlamlar, şüşələrin tullantıları, asbest tullantılar və tozlar, turş qatranların emalından alınan qalıqlar, neft qudronu və s. tullantılar hansı növ tullantılara aid edilir? (Çəki: 1)
- zərərsiz tullantılara
  - normal tullantılara
  - ✓ qorxulu tullantılara
  - infeksiyon tullantılara
  - zərərli tullantılara
- 248.** Tərkibində toksiki, partlayış yarada bilən, infeksiyon, yanğın törədə bilən maddələr olan tullantılara nə deyilir? (Çəki: 1)
- zərərli tullantılar
  - zəhərsiz tullantılar
  - ✓ qorxulu tullantılar
  - adi tullantılar
  - təhlükəsi tullantılar
- 249.** Dünyada sənaye tullantılarının yığılıb qalması hansı ekoloji vəziyyətin yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)
- ✓ Kritik ekoloji vəziyyətin
  - dayanıqsız ekoloji vəziyyətin
  - dayanıqlı ekoloji vəziyyətin
  - normal ekoloji vəziyyətin
  - stabil ekoloji vəziyyətin
- 250.** Ən çox bərk sənaye tullantıları yaradan sənaye sahələri hansılardır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- ✓ kimya sənayesi
  - sənaye – tikinti materialları sahəsi
  - İES – lər

- qara və əlvan metallurgiya sənayesi
- kömürçixarma sənayesi

251. Məhsul istehsalı zamanı yaranan və öz ilk xassələrini itirən tullantılara nə deyilir? (Çəki: 1)

- tikinti tullantıları
- dəmir tullantıları
- ✓ sənaye tullantıları
- məişət tullantılar
- şüşə tullantıları

252. Bərk məişət tullantılarının miqdarı və yayılma sahəsi nədən asılıdır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- şəhərin abadlığından
- şəhərlərin böyüklüyündən
- istilik sistemindən, yanacağın növündən
- ictimai – iaişənin inkişafından
- ✓ yaşılıqların və ağacların sayından

253. Məişət tullantıları hansı aqreqat hallarında olur? (Çəki: 1)

- qatran, bərk, buxar
- buxar, tüstü, bərk
- ✓ bərk, maye, qazoxşar
- bərk, buxar, qaz
- qaz, maye, qatran

254. Bütün bərk tullantıları neçə yerə ayırırlar? (Çəki: 1)

- ✓ sənaye və məişət tullantıları
- taxta və şalban tullantıları
- metal və metal qırıntıları tullantılar
- neft və neft məhsulları tullantıları
- ağac və şüşə tullantıları

255. Bərk məişət və sənaye tullantıları haralara atılır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- ✓ şəhərin mərkəzində toplanır
- istifadəsiz yerlərə
- şəhər ətrafına
- icazə verilməyən zibilxanalara
- icazə verilən zibilxanalara

256. Ətraf mühiti çirkləndirən və böyük ekoloji problemlər yaradan tullantılar hansılardır? (Çəki: 1)

- zavod tullantıları
- fabriklər tullantıları
- meşə tullantıları
- ✓ məişət və sənaye tullantıları
- təmir – tikinti tullantıları

257. Suyun xlorlaşdırılması, xlor istehsal edən sənaye sahəsində və pestisidlərin istehsalı zamanı hansı qaz yaranır? (Çəki: 1)

- ✓ dioksin yaranır
- nitratlar yaranır
- duzlar yaranır
- sulfidlər yaranır
- nitrat yaranır

258. Sənayə və şəhər zibillərinin yandırılması tərkibində qurğuşun olan etil maye benzinin, kağız-sellüloza və elektronika sənayesi tullantıları hansı tərkibli tullantılardır? (Çəki: 1)
- √ dioksintərkibli tullantılar
  - azotərkibli tullantılar
  - xlortərkibli tullantılar
  - kaliumtərkibli tullantılar
  - oksigentərkibli tullantılar
259. Zəif və orta aktivlikli radionuklid tullantılar necə basdırılır? (Çəki: 1)
- xüsusi ərazidə saxlanılır
  - İES – in ərazisində basdırılır
  - İES – in ərazisində saxlanılır
  - xüsusi anbarda saxlanılır
  - √ AES – in ərazilərində saxlanılır
260. Yüksək aktivlikli radionuklidlərin aktivlik dərəcəsi nə qədərdir? (Çəki: 1)
- √ 1000 Ku/m³ – dən yuxarı
  - 700 Ku/m³ – dən yuxarı
  - 500 Ku/m³ – dən yuxarı
  - 600 Ku/m³ – dən yuxarı
  - 900 Ku/m³ – dən yuxarı
261. Orta aktivlikli radionuklidlərin aktivlik dərəcəsi nə qədərdir? (Çəki: 1)
- √ 10÷100 Ku/m³
  - 7÷70 Ku/m³
  - 4÷40 Ku/m³
  - 8÷80 Ku/m³
  - 5÷15 Ku/m³
262. Zəif aktivlikli radioaktiv nuklidlərin aktivlik dozası nə qədərdir? (Çəki: 1)
- √ 0,1 Ku/m³
  - 0,7 Ku/m³
  - 0,5 Ku/m³
  - 0,4 Ku/m³
  - 0,2 Ku/m³
263. Aktivliyinə görə radioaktiv nuklidləri neçə yerə ayırırlar? (Çəki: 1)
- √ zəif, orta, yüksək aktivlikli radionuklidlər
  - stabil, zəif, ifrat yüksək aktivlikli radionuklidlər
  - dəyişən, dəyişməz, stabil aktivlikli radionuklidlər
  - yüksək, ali, əla aktivlikli radioaktivnuklidlər
  - orta, ifrat, qlobal aktivlikli radionuklidlər
264. Ümumi sənaye tullantılarının necə faizi yağsızlaşdırılaraq itiləşdirilir? (Çəki: 1)
- √ 20% - i
  - 18% - i
  - 30% - i
  - 35% - i
  - 15% - i
265. Bərk məişət tullantıları kimi sənaye tullantılar da haralara atılır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- √ zavodun həyətinə

- icazə verilməmiş zibilxanalara
- mütəşəkkil svalkalara
- doğru cavab yoxdur
- icazə verilmiş zibilxanalara

266. Hansı istehsal sahələrinin tullantıları qaz şəklində olur? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ yeməxanalardan ayrılan qazlar
- avtonəqliyyatdan ayrılan qazlar
- İES – dan atmosfərə atılan qazlar
- AES – in qaz tullantıları
- sənaye sobalarından atılan qazlar

267. Qaz halında olan məişət tullantıları atmosferin hansı qatlarında paylanır? (Çəki: 1)

- √ yer səthinə yaxın yayılırlar
- stratosferdə yayılırlar
- ionosferə qədər yayılırlar
- su səthlərində yayılırlar
- troposferdə yayılırlar

268. Plastik, kağız, şüşə, dəri, yeyinti məhsullarının tullantıları hansı aqrepat halında olan tullantılardır? (Çəki: 1)

- √ bərk halında
- qaz halında
- buxar halında
- qatran halında
- maye halında

269. Məişətdən yaranan çirkab suları və kommunal təsərrüfatı sahələrinin çirkab suları hansı çirkab sularına aid edilir? (Çəki: 1)

- √ məişət çirkab sularına aid edilir
- yeraltı çirkab sularına aid edilir
- hövzələrdəki çirkab sularına aid edilir
- səth sularının çirkab sularına aid edilir.
- istehsalat çirkab sularına aid edilir

270. Biosferə edilən xüsusi antropogen təsirlər aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ ətraf mühitin stabil qalması
- səs-küylə təsir
- bioloji çirklənmə
- elektromaqnit və başqa şüalanmaların təsiri
- ətraf mühitin təhlükəli tullantılarla çirklənməsi

271. Biosferə edilən xüsusi antropogen təsirlər aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ mexaniki çirklənmə
- səs – küylə çirklənmə
- bioloji çirklənmə
- elektromaqnit şüaları ilə çirklənmə
- ətraf mühitin təhlükəli tullantılarla çirklənməsi

272. Termiki üsuldən nə üçün istifadə olunur?

- çirkab suların tərkibindəki incə dispers və həll olmuş qeyri – üzvi qatışıqlar kənar etmək üçün
- √ tərkibində mineral və üzvi maddələr saxlayan yüksək qatılıqlı çirkli suları ləğv etmək üçün
- kül çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizləmək üçün
- çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün

273. Flotasiya üsulundan nə üçün istifadə olunur?

- √ kül çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizləmək üçün
- çirkab suların tərkibində olan kiçik ölçülü qiymətli metalları ayırmaq üçün
- çirkab suların ilkin təmizləmək üçün
- radioaktiv çirkləndiricilərinin təmizləmək üçün

274. Koaqulyasiya, sorbsiya, flotasiya metodlarından nə zaman istifadə olunur?

- √ çirkab suların fiziki – kimyəvi təmizlənməsində
- çirkab suların bioloji üsulla təmizlənməsində
- çirkab suların anaerob üsulu ilə təmizlənməsində
- çirkab suların absorbsiya üsulu ilə təmizlənməsində
- çirkab suların koaqulyasiya üsulu ilə təmizlənməsində

275. Mexaniki üsuldan nə zaman istifadə olunur?

- radioaktiv çirkləndiricilərinin təmizlənməsində
- tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda təmizlənməsində
- √ çirkab suların ilkin təmizlənməsində
- kül çirkləndiricilərinin təmizlənməsində
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəciklərinin mexaniki təmizlənməsində

276. Aktivləşmiş kömürdən, selikozel, seolitdən nə zaman istifadə olunur?

- √ çirkab suların sorbsiya üsulu ilə təmizlənməsində
- çirkab suların bioloji üsulla təmizlənməsində
- çirkab suların kimyəvi üsulla təmizlənməsində
- çirkab suların absorbsiya üsulu ilə təmizlənməsində
- çirkab suların koaqulyasiya üsulu ilə təmizlənməsində

277. Yeraltı suların tükənməsi necə baş verir?

- √ yeraltı suların müəyyən bir ərazidə azalması və səviyyəsinin aşağı düşməsi zamanı
- göllərin və çayların suyunun qurudulması zamanı
- dəniz və okean sularının çirklənməsi zamanı
- ekosistemlərin dayanıqlığının pozulması zamanı
- səth sularının nominal icazə verilmiş axınının azalması zamanı

278. Neft və neft məhsulları neyə təsir göstərir?

- flora və faunanın çoxalmasına
- √ dəniz və okean sularının çirklənməsinə
- bioloji məhsuldarlıq aşağı düşməsinə
- canlılarda kimyəvi toksikatlara yığılmasına
- göllərin və çayların suyunun qurudulmasına

279. Toztutucu qurğulardan nə üçün istifadə olunur?

- bioloji üsulla tullantı qazları təmizləmək üçün
- texniki üsulla tullantı qazları təmizləmək üçün
- √ fiziki üsulla tullantı qazları təmizləmək üçün
- kimyəvi üsulla tullantı qazları təmizləmək üçün
- katalitik üsulla tullantı qazları təmizləmək üçün

280. Fiziki və kimyəvi üsullardan nə üçün istifadə olunur?

- √ tullantı qazları zərərli maddələrdən təmizləmək üçün

- tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda təmizlənməsində
- katalitik təmizləmə üsulunda katalizator olaraq
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizləmək üçün
- kül çirkləndiricilərini təmizləmək üçün

281. Palladium və vanadiumdan nə üçün istifadə olunur?

- ✓ katalitik təmizləmə üsulunda katalizator olaraq
- tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda təmizlənməsində
- aerosol şəklində olan tullantı qazları təmizlənməsində
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizlənməsində
- kül çirkləndiricilərinin təmizlənməsində

282. Kimyəvi üsuldan nə üçün istifadə olunur?

- tullantı qazların tərkibində böyük həcmdə olan toz və yağ dumanlarını təmizləmək üçün
- aerosol şəklində olan tullantı qazları təmizləmək üçün
- ✓ tullantı qazların tərkibində zərərli qazların konsentrasiyası az olduqda təmizləmək üçün
- kül çirkləndiricilərinin təmizlənməsi
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizlənməsi

283. Elektrik filtrlərindən nə üçün istifadə olunur?

- kül çirkləndiricilərinin təmizlənməsi
- aerosol şəklində olan tullantı qazları təmizləmək üçün
- qeyri-üzvi çirkləndiriciləri təmizləmək üçün
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizlənməsi
- ✓ tullantı qazların tərkibində böyük həcmdə olan toz və yağ dumanlarını təmizləmək üçün

284. Su vasitəsilə qazların təmizlənməsi harada aparılır?

- quru mexaniki toztutucularda
- qazyuyucu toztutucularda
- ✓ yaş toztutucularda
- mexaniki toztutucularda
- tozsoran tutucularda

285. Quru mexaniki toztutucularda hansı proses aparılır?

- ✓ kül çirkləndiricilərinin təmizlənməsi
- qeyri-üzvi çirkləndiriciləri təmizləmək üçün
- aerosol şəklində olan tullantı qazları təmizləmək üçün
- tullantı qazların ilkin təmizlənməsi
- ağız və böyük ölçülü aerosol hissəcikləri mexaniki təmizlənməsi

286. Quru toztutucularından nə üçün istifadə olunur?

- ✓ aerosol şəklində olan tullantı qazları təmizləmək üçün
- qeyri-üzvi çirkləndiriciləri təmizləmək üçün
- radioaktiv çirkləndiriciləri təmizləmək üçün
- üzvi çirkləndiriciləri təmizləmək üçün
- kül çirkləndiricilərini təmizləmək üçün

287. Benzopren maddəsi daha çox nəyi çirkləndirir?

- troposferi
- litosferi
- atmosferi
- ✓ ətraf mühiti və canlıların həyat tərzini
- hidrosferi

288. Bərk tullantıların ekopoliqonlarda emalı zamanı bütün tullantıların necə faizi ikinci resurslara (xammala) çevrilir? (Çəki: 1)
- 0.6
  - √ 0.8
  - 0.5
  - 0.7
  - 0.45
289. Alimlər tullantısız və aztullantılı texnologiyaları təkmilləşdirərək, ətraf mühiti bərk tullantılardan tamamilə azad etmək üçün hansı poliqonların tikilməsini təklif edirlər? (Çəki: 1)
- svalkalar
  - ekozibilxanalar
  - zibilxanalar
  - adi poliqonlar
  - √ ekopoliqonlar
290. Alimlər sənaye tullantılarının miqdarını azaltmaq məqsədilə hansı texnologiyalardan istifadə etməyi məsləhət görürlər? (Çəki: 1)
- √ tullantısız və aztullantılı texnologiyalar
  - tullantılı və tullantısız texnologiyalar
  - qapalı və yarımqapalı texnologiyalar
  - qapalı və açıq texnologiyalar
  - dairəvi və tsiklik texnologiyalar
291. Toksik bərk sənaye tullantılarını yandırmaq üçün hansı tip poliqonlardan istifadə edilir? (Çəki: 1)
- adi poliqonlardan
  - bəsit poliqonlardan
  - sadə poliqonlardan
  - ümumi poliqonlardan
  - √ xüsusi poliqonlardan
292. Yerli icra hakimiyyətlərinin qərarı əsasında hansı bərk tullantılar xüsusi seçilmiş yerlərdə basdırılır, yaxud zərərsizləşdirilir? (Çəki: 1)
- məişət tullantıları
  - kommunal tullantıları
  - inşaat tullantıları
  - √ sənaye tullantıları
  - iaşə tullantıları
293. Bərk məişət tullantıları emal edən poliqonların çatışmamazlığından böyük şəhərlərdə yığılıb qalmış tullantılar hara atılır? (Çəki: 1)
- şəhərtrafi gölməçələrə
  - şəhərtrafi düzənliklərə
  - √ şəhərtrafi svalkalara
  - şəhərtrafi zibilliklərə
  - şəhərtrafi yaşıllıqlara
294. Zibilyandırma zavodlarında bərk məişət tullantılarını hansı temperaturda yadırlar? (Çəki: 1)
- 500-570°S
  - 600-680°S
  - 700-750°S
  - 450-480°S
  - √ 800-850°S
295. Bərk məişət tullantıları zərərsizləşdirmək üçün tikilən müəssisəsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- zibildağdan zavod
- zibilbuxarlandırıcı zavod
- zibiltəmizləyən zavod
- ✓ zibilyandırma zavodu
- zibiltoplayan zavod

296. Bərk məişət tullantılarının aerob üsulu ilə emalından alınan emal məhsulu necə adlanır? (Çəki: 1)

- ✓ kompost adlanır
- nolinur adlanır
- asbest adlanır
- qatran adlanır
- kömür adlanır

297. Bərk məişət tullantılarını emal etmək üçün ən səmərəli üsul olaraq hansı üsuldən istifadə olunur? (Çəki: 1)

- ✓ aerob üsulundan istifadə olunur
- oksidləşmə üsulundan istifadə olunur
- çürütmək üsulundan istifadə olunur
- qələviləşdirmə üsulundan istifadə olunur
- anaerob üsulundan istifadə olunur

298. Bərk məişət və sənaye tullantıları poliqonlarda hansı şərtlər daxilində emal üçün birlikdə yüklənir? (Çəki: 1)

- ✓ tullantıların tərkibində toksiki maddələr az olduqda
- tullantıların tərkibində sulfidlər çox olduqda
- tullantıların tərkibində taxta qırıntılar olduqda
- tullantıların tərkibində plastmaslar olduqda
- tullantıların tərkibində şüşə maddələr az olduqda

299. Dünya praktikasında bərk məişət tullantılarının emal etmək üçün aşağıdakı üsullardan istifadə edilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- ✓ zibillərin müxtəlif sahələrə atılması
- zibillərin rentilizasiya edilməsi
- zibillərin utilizasiya edilməsi
- zibillərin pirolizi
- zibillərin sortlara ayrılması

300. Dünya praktikasında bərk məişət tullantılarının emal etmək üçün aşağıdakı metodlardan istifadə edilir. Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- ✓ zibillərin basdırılması
- zibillərin zibilyandırıcı zavodlarda yandırılması
- zibillərin komposta edilməsi
- zibillərin fermentləşdirilməsi
- Tullantıları emal etmək üçün poliqonların tikilməsi

301. Tullantıların təkrarən, bəzən dəfələrlə ardıcıl emal olunması prosesi necə adlanır? (Çəki: 1)

- flotasiya adlanır
- utilizasiya adlanır
- sorbsiya adlanır
- rektifikasiya adlanır
- ✓ rentilizasiya adlanır

302. Tullantılardan təkrar xammal, istilik enerjisi və gübrə kimi istifadə etmək üçün aparılan proses necə adlanır? (Çəki: 1)

- ✓ sənaye tullantılarının utilizasiyası
- kimya tullantılarının utilizasiyası
- tikinti – inşaat tullantılarının utilizasiyası

- kömür tullantılarının utilizasiyası
  - məişət tullantılarının utilizasiyası
- 303.** Ətraf mühiti və insanları bioloji çirklənmədən mühafizə etmək üçün aşağıdakı tədbirlər həyata keçirilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- √ hər bir tədbir görülmür
- qorxulu virusların mənbəyini nəzarət altında alınır
  - epidemioloji nəzarəti həyata keçirilir
  - sanitariya qaydalarına əməl edilir
  - karantin elan edilsin
- 304.** Xüsusi təhlükəli radioaktiv tullantıları basdırmaq üçün yerin geoloji forması nəzərə alınmaqla yeraltı hansı sahələr seçilir? (Çəki: 1)
- √ daş duz və qaya süxurlu massivlər seçilir
- daş qayalar və düzənliklər seçilir
  - çöllər və xiyabanlar seçilir
  - daş kömür və daşduz massivləri seçilir.
  - su hövzələri və yeraltı sular seçilir
- 305.** Atom enerjisi ilə məşğul olan beynəlxalq agentlik (MAQATE) xüsusi təhlükəli radioaktiv tullantıları basdırılması üçün haranı təklif edirlər (Çəki: 1)
- √ yeraltını
- su mühitini
  - duz mühitini
  - buz mühitini
  - yer səthini
- 306.** Qurudulmuş bərk məişət tullantıları inşaat təyinatlı sobalarda hansı temperaturda yandırılır? (Çəki: 1)
- √ 1000°S-də
- 500°S-də
  - 900°S-də
  - 950°S-də
  - 200°S-də
- 307.** Bərk məişət tullantılarının yandırılması zamanı yaranan toksiki qazlar yanma prosesinin hansı etapında ayrırırlar? (Çəki: 1)
- √ II etapında
- I etapında
  - IV etapında
  - V etapında
  - III etapında
- 308.** Avropada zibilyandırma zavodlarında zibilin yandırılması necə etapda həyata keçirilir? (Çəki: 1)
- √ iki etapda
- üç etapda
  - yeddi etapda
  - səkkiz etapda
  - beş etapda
- 309.** Bərk tullantıları emal etmək üçün tikilən poliqonlar neçə il müddətində zibilləri emal edir? (Çəki: 1)
- √ 50-100 il müddətində
- 40-70 il müddətində
  - 45-90 il müddətində
  - 25-45 il müddətində
  - 35 – 70 il müddətində

310. Bərk tullantıların emal edilməsi üçün tikilən poliqlonların hündürlüyü nə qədər olur? (Çəki: 1)

- √ 60 m-ə qədər
- 45 m - ə qədər
- 40 m - ə qədər
- 35 m - ə qədər
- 50 m-ə qədər

311. Xüsusi qurğularda tullantıların toksiki maddələrdən təmizlənməsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- √ tullantıların demoksikasiyası adlanır
- tullantıların utilizasiyası adlanır
- tullantıların istehsalı adlanır
- tullantıların istifadəsi adlanır
- tullantıların basdırılması adlanır

312. Tullantıların yerin altında xüsusi ayrılmış çuxurlarda, istifadəsiz saxtalarda və başqa yerlərdə yerləşdirilməsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- √ tullantıların basdırılması adlanır
- tullantıların dondurulması adlanır
- tullantıların istehsalı adlanır
- tullantıların utilizasiyası adlanır
- tullantıların istifadəsi adlanır

313. Tullantılarda olan müxtəlif faydalı komponentləri ayırıb, ondan yenidən istifadə üçün aparılan proses necə adlanır? (Çəki: 1)

- √ utilizasiya adlanır
- rektifikasiya adlanır
- sorbsiya adlanır
- flotasiya adlanır
- rekultivasiya adlanır

314. Troposferdə mövcud olan ozon hansı proseslər nəticəsində əmələ gəlir ?

- √ atmosferdə elektrik və şimşək çaxması nəticəsində
- vulkan püskürmələri nəticəsində havaya qalxan qazlardan
- kükürd 2-oksidiin kəskin artması nəticəsində
- AES-lərin işləmə prosesində yaranan şüalanmadan
- havada olan karbon qazı və azot oksidlərinin miqdarından

315. Hansı təbəqədə mövcud olan ozonun konsentrasiyasının azalması xeyirli hesab edilir ?

- √ troposferdə
- termosferdə
- mezosferdə
- stratosferdə
- erkosferdə

316. İqtisadi cəhətdən inkişaf etmiş ölkələrdə ən çox ölümlə nəticələnən xəstəliklər hansılardır ?

- √ ürək-damar və xərçəng
- psixosomionallıq və anemiya
- hipodinamiya və malyariya
- ağcaqanad ensefaliti
- taun və difteriya

317. Əlverişsiz mənzil, yaşayış şəraiti, müxtəlif stress vəziyyəti hansı risk faktorlarına aiddir ?

- √ sosial

- bioloji
- ekoloji
- təbii
- elementar

318. Kansorogen maddələrə aşağıdakılardan hansılar aiddir ?

- neftlə çirklənmiş süni gillərin suları
- havadakı təsirsiz qazların miqdarının artması
- ✓ tsiklik karbohidrogenlər, azotlu rəngləyicilər
- karroziyaya uğramış dəmir hissələri
- suyun tərkibində oksigenli maddələrin artması

319. Karbon-oksidiyin havada konsentrasiyasının miqdarı çox olduqda hansı xəstəliklərin artmasına şərait yaranır ?

- ✓ ateroskleroz, psixoz, infarkt
- qara ciyər və qida yolu xəstəlikləri
- talasemiya və xərçəng xəstəlikləri
- endokrin xəstəlikləri, irsi xəstəliklər
- damar xəstəlikləri, qaz azlığı

320. Neftlə çox çirklənmiş yerlərdə ən çox hansı xəstəliklər müşahidə edilir ?

- ✓ endokrin, qan dövranı, allergiya
- qan azlığı, şiş xəstəlikləri
- ürək-damar və həzm orqanları xəstəlikləri
- burun-boğaz və damar xəstəlikləri
- əqli çatmamazlıq, genetik xəstəliklər

321. Kükürd və azot oksidləri nə zaman atmosfərə atılır?

- dəmirin əridilməsi zamanı
- poladın əridilməsi zamanı
- ✓ İES və qazanxanalarda maye yanacaq yandırılan zaman
- Polad istehsalı zamanı
- İES və qazanxanalarda işlədilər

322. 1997 – ci ildə Monrealda imzalanmış protokol nə haqqında idi?

- ✓ ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalının dayandırılması haqqında
- ozon dağıdıcı xlor - flüor üzvi birləşmələri haqqında
- orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri haqqında
- ətraf mühitə təsirinə görə antropogen təsirlər haqqında
- ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalını 2 dəfə azaltmaq haqqında

323. 1987 – ci ildə Monrealda imzalanmış protokol nə haqqında idi?

- müxtəlif orqanizmlərin ətraf mühitlə münasibətləri haqqında
- ətraf mühitə təsirinə görə antropogen təsirlər haqqında
- ✓ ozon dağıdıcı xlor - flüor üzvi birləşmələrin və digər ozon dağıdıcı maddələrin (ODM) istehsalını 2 dəfə azaltmaq haqqında
- insanın öz iqtisadi, hərbi, mədəni maraqlarını təmin etmək məqsədilə onu əhatə edən xarici mühitə təsirləri haqqında
- orqanizm səviyyəsindən yuxarıdakı müxtəlif sistemləri haqqında

324. İonlaşdırıcı şüalar buraxan elementlərin izotoplarına nə deyilir? (Çəki: 1)

- ✓ Radioaktiv izotoplar deyilir
- İonlaşmış kristallar deyilir
- İonlaşmış duzlar deyilir
- Radioaktiv tullantılar deyilir
- Radioaktiv nuklidlər deyilir

325. Dağ süxurlarında olan radioaktiv və kosmosdan yer üzünə düşən şüalanmaları hansı mənbələr yaradır? (Çəki: 1)
- ✓ Təbiətdə olan ionlaşdırıcı mənbələr
- Elektromaqnit mənbələri
  - Elektrik ölçü cihazları
  - Yer maqnitizmi
  - Süni mənbələr
326. Yüksək enerjiyə malik olan şüaların təsiri nəticəsində bir atomdan elektronu çıxarıb digər atoma birləşdirərkən mənfə və müsbət ionlar cütünün yaranmasına nə deyilir? (Çəki: 1)
- ✓ İonlaşma hadisəsi deyilir
- Şüalanma hadisəsi deyilir
  - Elektronalma hadisəsi deyilir
  - Yüklənmə hadisəsi deyilir
  - Elektron vermə hadisəsi deyilir
327. FEHM və işin təşkilinə gigiyena tələbatına əsasən yuxarı sinif şagirdləri üçün dərs müddətində nə müddətdə kompüterdən istifadə edə bilərlər? (Çəki: 1)
- ✓ I dərstdə 30 dəqiqə II dərstdə 15 dəqiqə
- İstənilən qədər istifadə edə bilər
  - I dərstdə 25 dəqiqə II dərstdə 20 dəqiqə
  - II dərstdə 20 dəqiqə III dərstdə 30 dəqiqə
  - İstifadə etməyə icazə verilmir
328. Güclü elektromaqnit şüalanmalarından sayılan cib telefonları nə cür rabitə sayılır? (Çəki: 1)
- ✓ Mobil rabitə sayılır
- Şunursuz rabitə sayılır
  - Radar rabitə sayılır
  - İntensiv rabitə sayılı
  - İmpuls rabitə sayılır
329. Video oyunlar və digər elektrik cihazlarından müntəzəm istifadə edən uşaqlarda hansı xəstəliyə tutulma riski yüksək olur? (Çəki: 1)
- ✓ Leykos xəstəliyi
- Leykomiya xəstəliyi
  - Endokrin xəstəliyi
  - Onkoloji xəstəlik
  - Monal xəstəlik
330. FEHM və işin təşkilinə gigiyena tələbatına əsasən yaşlılar üçün kompüterdə iş müddəti 8 saatlıq iş günündə neçə saat qəbul olunmuşdur? (Çəki: 1)
- ✓ 4 saat qəbul olunmuşdur
- 8 saat qəbul olunmuşdur
  - 6 saat qəbul olunmuşdur
  - 10 saat qəbul olunmuşdur
  - 5 saat qəbul olunmuşdur
331. Ümumiləşdirilmiş məlumatlara əsasən kompüter işlədicilərin monitor arxasında 2 saatdan 4 saata qədər işlədikləri zaman onların səhhətində hansı dəyişikliklər yaranır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- ✓ Orqanizmdə elə bir dəyişiklik hiss olunmur
- Ürək –damar xəstəlikləri 2 dəfə çox olur
  - Ayaq-hərəkət aparatında xəstəlik 3,1 dəfə çox olur
  - Nəfəs yollarının xəstəlikləri 1,9 dəfə çox olur
  - Sinir istemində pozuntular 4,6 dəfə çox olur

332. Kompüter istifadəçilərinin sağlamlıqlarında bir sıra şikayətlərinin olmasının səbəbi nədir? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ Əhval-ruhiyyənin yüksəlməsi
- Yuxunun və yaddaşın pozulması
- Yorğunluq və əsəbilik
- Saçın tökülməsi və dərinin quruması
- Gözlərin sancması, baş ağrıları

333. Kompüter istifadəçilərinin görmə qabiliyyəti neçə faiz azala bilər? (Çəki: 1)

- √ 60-85%
- 45-70%
- 60-70%
- 35-50%
- 40-65%

334. Kompüterdə işləyən işçinin işin başlanğıcından 2 saat sonra əmələ gələn baş ağrısının səbəbi nədir? (Çəki: 1)

- √ Otaq havasında ağır aeroionların çoxalmasıdır
- Otaqda karbonun miqdarının çoxalmasıdır
- Otaqda rütubətin azalmasıdır
- Otaqda istiliyin artmasıdır
- Otaqda oksigenin miqdarının azalmasıdır

335. Kompüter işləyən zaman otaqda havanın hansı tərkibi dəyişir? (Çəki: 1)

- √ Havanın aeroion tərkibi pisləşir
- Havanın oksigeni pisləşir
- Havanın azot tərkibi pisləşir
- Havanın hidrogen tərkibi pisləşir
- Havanın rütubəti pisləşir

336. Elektromaqnit şüaları kompüter istifadəçisindən hansı məsafədə olan işçilərə də təsir göstərir? (Çəki: 1)

- √ 5 metr məsafədə
- 8 metr məsafədə
- 3 metr məsafədə
- 10 metr məsafədə
- 7 metr məsafədə

337. Kompüter ətrafında yaranan elektrostatik sahəni zəiflətmək üçün hansı tədbiri həyata keçirtmək lazımdır? (Çəki: 1)

- √ Yerlə birləşdirmək lazımdır
- İzolə etmək lazımdır
- Az işlətmək lazımdır
- Şüalandırmaq lazımdır
- Yerlə birləşdirmək lazım deyil

338. Son illər səhərlərdə böyük tezlikli diapozonlarda elektromaqnit sahələrinin aşağıdakı mənbələrinin sayı artmışdır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ Çuqun sobaları
- DAM-nın radarları
- Kompüterlər
- Kiçik dalğalı sobalar
- Mobil əlaqə sistemləri

339. Ətraf mühitin elektromaqnit çirklənməsi dünya miqyasında vacib məsələ olduğundan ÜST bu problemi hansı problemlər sırasına daxil etmişdir? (Çəki: 1)

- √ Aktual problemlər
  - Qlobal problemlər
  - Regional problemlər
  - Lokal problemlər
  - Adi problemlər
- 340.** Son illərdə antropogen təsirlər nəticəsində elektromaqnit sahəsinin genişlənməsi və güclənməsi ətraf mühitdə hansı hadisənin formalaşmasına səbəb olmuşdur? (Çəki: 1)
- √ Eketrosmaq hadisəsinin
  - Adi sməq hadisəsinin
  - Fotokimyəvi sməq hadisəsinin
  - Buluqyaranma hadisəsinin
  - Tüstü sməqu hadisəsinin
- 341.** Qəbul olunmuş normalara uyğun olaraq kompüterlə işləyən hər bir işçi üçün nə qədər sahə və həcm ayrılmalıdır? (Çəki: 1)
- √ 6 m² və 20 m³ ayrılmalıdır
  - 8 m² və 25 m³ ayrılmalıdır
  - 10 m² və 30 m³ ayrılmalıdır
  - 2 m² və 8 m³ ayrılmalıdır
  - 4 m² və 18 m³ ayrılmalıdır
- 342.** Hansı kompüterlərdə maye kristallardan istifadə edilir, baxmayaraq ki, onlar da güclü elektromaqnit sahəsi ətraf mühitdə yaradırlar? (Çəki: 1)
- √ Nətbuk portativ kompüterləri
  - Fərdi elektron hesablama maşınları
  - Videodisplayerlər
  - Rəqəmsal televizorlar
  - Adi kompüterlər
- 343.** 1 Vt şüalanma gücü ilə işləyən mobil telefonlar insanda hansı xəstəlik yaradır? (Çəki: 1)
- √ Monal xəstəlik yaradır
  - Onkoloji xəstəlik yaradır
  - Xroniki ciyər xəstəliyi yaradır
  - Pnevmaniya xəstəliyi yaradır
  - Ruhi xəstəlik yaradır
- 344.** Kompüter otaqlarını işıqlandırmaq üçün hansı lampalardan istifadə olunması məsləhət görülür? (Çəki: 1)
- Volfrom lampalardan
  - Kvars lampalardan
  - √ Lyuminesens lampalarından
  - Triod lampalardan
  - Diod lampalardan
- 345.** Kompüter otaqlarında optimla rütubətlik 21° S temperaturda neçə faiz təşkil edilməlidir? (Çəki: 1)
- √ 60% təşkil edilməlidir
  - 45% təşkil edilməlidir
  - 48% təşkil edilməlidir
  - 55% təşkil edilməlidir
  - 40% təşkil edilməlidir
- 346.** Kompüter istifadəçisi ilə ekran arasında məsafə nə qədər olmalıdır? (Çəki: 1)
- √ 50 sm olmalıdır
  - 35 sm olmalıdır

- 30 sm olmalıdır
- 45 sm olmalıdır
- 40 sm olmalıdır

347. Kompüter geniş diapazonda hansı müxtəlif elektromaqnit şüalanması yaradır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- ✓ Optik şüalar
- Rentgen şüaları
- Yüksək tezlikli və aşağı tezlikli elektromaqnit şüaları
- Ultrabənövşəyi şüalar
- Elektrostatik sahələr

348. Qəbul olunmuş normaya əsasən insanlar üçün təhlükəsiz maqnit sahəsi selinin sıxlığı neçə Qaus qəbul edilmişdir? (Çəki: 1)

- 85 Qaus
- 30 Qaus
- 45 Qaus
- 70 Qaus
- ✓ 50 Qaus

349. Elektromaqnit sahəsindən mühafizə olunmaq məqsədilə qoruyucu-sanitar mühafizə zonasının həddlərində hansı tikililərin inşasına qadağa qoyulur? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- ✓ İstirahət parkları salınır
- Nəqliyyat üçün dayanacaqların
- İstirahət yerlərinin
- İdman və oyun meydançalarının
- Yaşayış binalarının

350. Yaşayış yerlərini kəsb keçən yüksək gərginlikli elektromaqnit sahələrindən insanları qorumaq üçün hansı qoruyucu zonadan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- ✓ Sanitar-qoruyucu zonadan
- Yaşillıq zonasından
- Taxta çəpərlərdən
- Beton sütunlardan
- Mühafizə zonasından

351. Zəif səviyyəli elektromaqnit sahəsinin bilavasitə təsirindən orqanizmdə hansı xəstəliklər inkişaf edə bilər? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- ✓ Orqanizm stabil vəziyyətdə qalır
- Davranışın dəyişməsi, huşun itirilməsi xəstəliyi
- Bronxit, astma, aritmiya xəstəliyi
- Miqren, xroniki yorğunluq xəstəliyi
- Xərçəng xəstəliyi

352. Ətraf mühitin elektromaqnit çirklənməsi orqanizmin aşağıdakı əsas funksiyalarının zəiflənməsinə və zədələnməsinə səbəb olur. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- ✓ Sümüklərin nazilməsi
- Həzm sisteminin zədələnməsi
- Psixi pozuntuların artması
- İmmunitetin aşağı düşməsi
- Ürək damar sisteminin zəifləməsi

353. Elektromaqnit sahəsinin hansı təsiri sahəsində aparılan tədqiqatlar insan orqanizminin ən həssas sistemlərini analiz etməyə imkan yaratdı? (Çəki: 1)

- ✓ Bioloji təsiri
- Kimyəvi təsiri

- Harmonal təsiri
- Ümumi təsiri
- Fiziki təsiri

354. Son zamanlar ətraf mühitə elektromaqnit sahəsinin yerin təbii fonu ilə müqayisədə 1000 defədən çox artmasına səbəb olan sahələrdən aşağıdakıları göstərmək olar. Hansı cavab düzgn deyil? (Çəki: 1)
- √ Elektron cihazlarının sayının azalması
- Elektrik qurğularının kütəvi istehsalı
  - Radioelektron qurğularının istehsalının genişlənməsi
  - Mikroelektron qurğularının istehsalının artması
  - Müxtəlif məişət cihazlarının istehsalının çoxalması
355. İnsanın fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq törənən elektromaqnit sahələrinin diapazonunun genişləndiyi sahələr aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- √ Ətraf mühitə elektromaqnit sahəsi stabildir
- Radiolokasiyanın intensiv inkişafında
  - Texnoloji proseslərdə geniş istifadə olunmasında
  - Müxtəlif rabitələrin yaradılmasında
  - Radio əlaqələrin genişləndirilməsində
356. Ekoloji problemləri təhlil etmək məqsədilə elektrik və maqnit sahələrinin bütün növlərini mənşəyinə görə aşağıdakı qruplara ayırırlar. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- √ Elektrik və maqnit sahələri mövcud deyil
- Yerin sabit elektrostatik və maqnit sahəsi
  - Antropogen mənşəli elektromaqnit sahəsi
  - Bioloji obyektlərdən törənən elektrik sahəsi
  - Günəş və ulduzlardan gələn törəyən elektromaqnit sahəsi
357. Piroлиз zibilyandırma zavodlarında bərk məişət tullantıları hansı temperaturda yandırılır? (Çəki: 1)
- √ 1700°S
- 1350°S
  - 1600°S
  - 1650°S
  - 1500°S
358. Maye çəkilində olan radioaktiv tullantıları utulləşdirmək üçün hansı metodlardan istifadə edilir? (Çəki: 1)
- √ bitumlaşdırma və şüşələşdirmə
- qablaşdırma və soyudulma
  - şüşələşdirmə və rezinləşdirmə
  - qablaşdırma və şüşələşdirmə
  - bitumlaşdırma və qablaşdırma
359. Radioaktiv tərkibli məhsulların bərk tullantılarını zərərsizləşdirmək üçün hansı üsuldan istifadə edirlər (Çəki: 1)
- √ bitumlaşdırmaq üçün yandırirlar
- formasını dəyişirlər
  - adi şəkildə anbarlara göndərilər
  - böyük həcmə salırlar
  - presləyirlər
360. Hələlik hansı sahənin radioaktiv tullantılarını tam zərərsizləşdirmək mümkün olmamışdır (Çəki: 1)
- √ AES –in və hərbi – sənaye kompleksinin
- zavod və kombinatların
  - tikinti materialları və asbestlərin

- kombinatların və faydalı qazıntıların
- səhiyyə və elektronikanın

361. Vulkan püskürməsi, zəlzələ və s. baş verən gözlənilməz hadisələr hansı faktorlara Aid edilir ?

- ✓ qeyri-dövri faktorlara
- kosmik faktorlara
- limitləşdirici faktorlara
- modifikator faktorlara
- fizioloji faktorlara

362. Temperatur, su, insan, torpaq, işıq və s.mühitin hansı sahəsinin ayrılmaz hissələridir ?

- ✓ abiotik amillərin
- dövri millərin
- biotik amillərin
- antropogen amillərin
- biokoz amillərin

363. Torpağa qurğuşun tullantıları hansı vasitələrlə atılır ?

- ✓ avtomobillər
- yeyinti sənayesi
- əlvan metallurgiya
- qara metallurgiya
- neft sənayesi

364. Fosfor və azotun mütəhərrik birləşmələri su hövzələrinə daxil olduqda hansı canlıların güclü inkişafı baş verir ?

- ✓ yosun və mikroorqanizmlər
- sarmaşiq və liyanalar
- alçaq boylu kollar
- hidromorf bitkilər
- mamır və şibyələr

365. Ümumiyyətlə becərilən sahələr ümumi torpaq fondunun neçə faizini təşkil edir ?

- 6,7 %-ni
- 9,5 %-ni
- ✓ 11,2 %-ni
- 5 %-ni
- 8 %-ni

366. Karbon və azotun torpaqla toplanması hansı amillərin fəaliyyəti ilə bağlıdır ?

- ✓ bitki və heyvan qalıqları
- maqmatik süxurlar
- iqlim elementləri
- dağ süxurları və mineralları
- insanın təsərrüfat fəaliyyəti

367. Dünyanın quru hissəsinin nə qədər sahəsi tropik torpaqlar altındadır ?

- ✓ 42125.0
- 42036.0
- 42128.0
- 42097.0
- 42064.0

368. Radioaktiv çirkləndiricilər hansı növ çirkləndiricilərə aiddir:

- biosfer çirkləndiricilərinə
- ionsfer çirkləndiricilərinə
- ✓ atmosfer çirkləndiricilərinə
- hidrosfer çirkləndiricilərinə
- litosfer çirkləndiricilərinə

369. Radioaktivlik nəyə deyilir?

- ✓ təbiətdə xarici təsir olmadan elementlərin öz-özünə şüa buraxması hadisəsinə
- insan fəaliyyəti nəticəsində təbii radiasiya fonunun dəyişməsinə
- radiasiya təhlükəsizliyinin təmin olunmasına
- indiki və gələcək nəsillərin sağlamlığının ionlaşdırıcı şüalanmaların zərərli təsirindən qorunmasına
- ionlaşdırıcı şüalar buraxan elementlərin izotoplarına

370. Tezliyi 109-1013 hs olan səsə ne deyilir?

- Harmonik səs deyilir
- Ultrasəs deyilir
- Akustik səslər deyilir
- ✓ Hipersəslər deyilir
- İnfraşəs deyilir

371. Tezliyi 20000hs-dən yuxarı olan səs necə adlanır? (Çəki: 1)

- Hipersəs adlanır
- ✓ Ultrasəs adlanır
- İnfraşəs adlanır
- Termonik səs adlanır
- Titrəyiş səsi adlanır

372. Tezliyi 20 hs-dən aşağı olan səs dalğasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- Hipersəs deyilir
- İltrasəs deyilir
- Zərbəlisəs deyilir
- Titrəyiş səsi deyilir
- ✓ İnfraşəs deyilir

373. Tezliyi 20 hs ilə 20000 hs arasında olan və ixtiyari elastik mühitdə yayılan mexaniki dalğalara nə deyilir? (Çəki: 1)

- ✓ Səs dalğaları deyilir
- Elastik dalğalar deyilir
- Elektrik dalğalar deyilir
- Akustik dalğalar deyilir
- Qeyri-elastik dalğalar deyilir

374. İonlaşdırıcı şüalanma mənbəyi ətrafında mənbənin normal istismarı şəraitində əhəlinin normal şüalanma normasından yüksək dozalı ərazisi necə adlanır? (Çəki: 1)

- Müşahidə zonası adlanır
- İşçi zona adlanır
- Təhlükəli zona adlanır
- Poliqou adlanır
- ✓ Sanital-mühafizə zonası adlanır

375. Kosmik şüalanmanın və təbii radionuklidlərin torpaqda, qida maddələrində, habelə insan orqanizmində təbii yaratdığı şüalanma dozasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- Məcburi radiasiya fonu deyilir

- Spontan radiasiya fonu deyilir
- İxtiyari radiasiya fonu deyilir
- ✓ Təbii radiasiya fonu deyilir
- Ümumi radiasiya fonu deyilir

376. Respublika ərazisində atmosfer aeroxollarının ümumi β -radioaktivliyi üzrə müşahidələr ölkənin neçə məntəqəsində aparılır? (Çəki: 1)

- ✓ 11 məntəqəsində
- 8 məntəqəsində
- 7 məntəqəsində
- 3 məntəqəsində
- 5 məntəqəsində

377. Respublikamızda ətraf mühitin radiasiya fonu üzrə gündəlik müşahidələr bütün bölgələri əhatə edən neçə müşahidə məntəqələrində aparılır? (Çəki: 1)

- ✓ 41 müşahidə məntəqəsində
- 35 müşahidə məntəqəsində
- 37 müşahidə məntəqəsində
- 39 müşahidə məntəqəsində
- 40 müşahidə məntəqəsində

378. Təbii mühitin radiasiya şəraitinə hansı göstəricilər üzrə nəzarət edilir? (Çəki: 1)

- ✓ Təbii radiasiya fonu və ümumi β -radioaktivliyi
- Məcburi radiasiya fonu və γ şüalanması
- İxtiyari radiasiya fonu və rentgen şüalanması
- Öz-özünə radiasiya fonu və ümumi proton radioaktivliyi
- Texnogen radiasiya fonu və ümumi α radioaktivliyi

379. İonlaşdırıcı şüalara aid olan hansı işlər dövlət inhisarında olmaqla müvafiq icra hakimiyyət orqanlarının müəyyən etdiyi qaydada həyata keçirilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- ✓ Radioaktiv maddələr üzərində nəzarət yoxdur
- Radioaktiv maddələrin daşınması, saxlanması
- Radioaktiv mənbələrdən istifadə
- Radioaktiv maddələrin məhv edilməsi və basdırılması
- Radioaktiv maddələrin hasilatı və emalı

380. Respublika hududlarında şüalanmanın əsas gigiyeniya normativlərinə əsasən radiasiya qurğularında işləyən həyatının müəyyən fəaliyyəti dövründə (50 il) yol verilən doza nə qədər olmalıdır? (Çəki: 1)

- ✓ 2 Zv
- 4 Zv
- 5 Zv
- 1 Zv
- 3 Zv

381. Respublika hududlarında şüalanmanın əsas gigiyena normativlərinə əsasən radiasiya qurğularında işləyənlər üçün yol verilən orta illik doza nə qədər olmalıdır? (Çəki: 1)

- ✓ 0,02 Zv
- 0,03 Zv
- 0,05 Zv
- 0,06 Zv
- 0,01 Zv

382. Respublika hududlarında şüalanmanın əsas gigiyena normativlərinə əsasən əhali üçün bütün həyatı dövründə (70 il) yol verilən şüalanma dozası nə qədər qəbul olunur? (Çəki: 1)

- ✓ 0,07 Zv

- 0,03 Zv
- 0,05 Zv
- 0,06 Zv
- 0,5 Zv

383. Hansı hissəciklər ionlaşma yaratmırlar lakin onlar atomları stabil vəziyyətdən çıxarıb güclü radioaktivlik yaradırlar (Çəki: 1)

- √ Neytronlar
- Betta hissəciklər
- Affa hissəciklər
- Elektronlar
- Protonlar

384. Radioaktiv şüa mənbələrindən başqa digər şüalar mənbələri hansılardır? (Çəki: 1)

- Neytron, affa və betta şüalar
- Elektronlar, protonlar və nuklidlardır
- Rentgen, lazer və elektron şüalar
- Səs, optik və akustik şüalar
- √ Neytronlar, rentgen və kosmik şüalar

385. β hissəciklər orqanizmə daxil olduqda hüceyrədə nə cür iz qoyurlar? (Çəki: 1)

- √ İonlaşdırıcı iz qoyurlar
- Tədricən hərəkət edirlər
- Hec bir hərəkət etmirlər
- Stabil vəziyyətdə qalırlar
- Heç bir iz qoymurlar

386. γ -nın təbiəti necədir? (Çəki: 1)

- √ Elektromaqnit dalğalarıdır
- Yüklü hissəciklər selidir
- Protonlar selidir
- Kvantlar selidir
- Elektronlar selidir

387. İonlaşdırıcı şüalanmanın neçə növü vardır? (Çəki: 1)

- √ α , β və γ -şüalar
- γ -, rentgen və neytronlar
- Proton, α və pozitronlar
- Rentgen, β və γ -şüalar
- Neytron, elektron və γ - şüalar

388. Ətraf mühitin radioaktiv çirklənmədən mühfizəsi sahəsindəki fəaliyyət ölkəmizdə qəbul olunmuş hansı qanunlar və əsasnamələr əsasında həyata keçirilir? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ “Ətraf mühitin sağlamlaşdırılması haqqında”
- “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında”
- “Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında”
- “Ətraf mühitin monitorinqinin keçirilməsi haqqında”
- “Ekoloji təhlükəsizlik haqqında”

389. Respublika hüdudlarında şüalanmanın əsas gigiyena normativlərinə əsasən əhali üçün orta illik yol verilən şüalanma doza nə qədər olmalıdır? (Çəki: 1)

- √ 0,001 Zv və ya 5 Ber
- 0,01 Zv və ya 8 Ber
- 0,03 Zv və ya 10 Ber

- 0,03 Zv və ya 7 Ber
- 0,005 Zv və ya 3Ber

390. Radiasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi hansı sənədlərin qəbul edilməsi ilə həyata keçirilir? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- √ Heç bir sənəd qəbul edilmir
- Radiasiya təhlükəsizliyi qaydalarının
- Sərəncam və təlimatların
- Tikinti-norma qaydalarının
- Sanitariya-gigiyeniya normalarının

391. Radiasiya təhlükəsizliyinin təmin olunmasının əsas prinsipləri hansılardır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- √ Texnoloji prinsiplər
- Əsaslandırma prinsipi
- Optimallaşdırma prinsipi
- İqtisadi və sosial amillərin nəzərə alınması
- Normalaşdırma prinsipi

392. Texniki qurğuların nasazlığı, işçilərin səhvi nəticəsində ionlaşdırıcı şüa mənbələri üzərində idarəetmənin itirilməsi və bunun nəticəsi olaraq insanların normadan artıq şüalanmasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- √ Radiasiya qəzası
- Təbii qəza
- Antropogen qəza
- Qeyri-adi qəza
- Texniki qəza

393. İnsan fəaliyyəti nəticəsində təbii radiasiya fonunun dəyişməsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- √ Texnogen dəyişdirilmiş radiasiya fonu
- Təbii radiasiya fonu
- Sərbəst radiasiya fonu
- Stabil radiasiya fonu
- Adi radiasiya fonu

394. İndiki və gələcək nəsillərin sağlamlığının ionlaşdırıcı şüalanmaların zərərli təsirindən qorunmasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- √ Əhalinin radiasiya təhlükəsi
- Əhalinin ərzaq təhlükəsi
- Əhalinin virus təhlükəsi
- Əhalinin nüvə təhlükəsi
- Əhalinin sağlamlıq təhlükəsi

395. Radiasiya təhlükəsizliyi, radioaktiv maddələr və digər ionlaşdırıcı şüa mənbələrinə aid əsas sanitariya qaydaları və normalarına nə deyilir? (Çəki: 1)

- √ Radioaktivliyə nəzarət deyilir
- Udulan şüaya nəzarət deyilir
- Elektronlar selinə nəzarət deyilir
- Rentgenə nəzarət deyilir
- Şüalanmaya nəzarət deyilir

396. Təbiətdə xarici təsir olmadan elementlərin öz-özlünə şüa buraxması hadisəsi necə adlanır (Çəki: 1)

- √ Radioaktivlik deyilir
- Şüaburaxma deyilir
- Lyumine sensiya deyilir
- Smoq hadisəsi deyilir
- Fotoeffekt deyilir

397. Yaşayış mühitindən asılı olaraq mikroorqanizmlər hansı qruplara bölünürlər?
- √ aerob və aneoroblar
  - ekotip və indivitlər
  - biotop və genotoplar
  - heteretrof və bakteriyalar
  - avtotrof və göbələklər
398. Atmosferdə və çoxsaylı səthi biogen mənşəli çöküntü minerallarının tərkibi hansı elementdən ibarətdir?
- √ oksigen
  - qurğuşun
  - karbon
  - maqnezium
  - kalsium
399. Karbohidrogenlərdən yanacaq kimi istifadə olunması atmosferdə hansı qazın miqdarını süni şəkildə artırır ?
- metan qazı
  - qurğuşun
  - √ karbon
  - hidrogen
  - kükürd
400. Bakteriyalar tərəfindən hazırlanan və miqdarı daha çox olan element hansıdır ?
- dəm qazı
  - metan qazı
  - √ üzvi azot
  - karbon 4-oksit
  - natrium -xlor
401. Destibellər (dB) nəyin ölçü vahiddir?
- √ səsin titrəyişinin intensivliyinin
  - radioaktiv şüalanmanın sürətinin
  - işığın yayılma intensivliyinin
  - elektromaqnit impulslarının təsirlərinin
  - səsin yayılma sürətinin
402. İnfraşəsdə səsin yezliyi nə qədərdir?
- √ 20 hs –dən aşağı
  - 27 hs
  - 20 hs
  - 23 hs
  - 25 hs
403. Hansı temperaturda səs 330 m/san sürətlə yayılır?
- 5°C
  - 3°C
  - 1°C
  - 8°C
  - √ 0°C
404. Hansı səbəb insanların ömrünü 10-12 il qısaladır?
- √ səs çirklənməsi

- ozonsferin çirklənməsi
- litosferin çirklənməsi
- hidrosferin çirklənməsi
- atmosferin çirklənməsi

405. Bərk cisimlərdə zərbə və silkələnmə şəklində dalğalanma hansı tezlikdə baş verir?

- 20 hs
- 19 hs
- 25 hs
- 22 hs
- ✓ 18 hs tezliyə qədər

406. Eşitmə aparatında ağrı həddi səs intensivliyinin hansı intervalında yaranır? (Çəki: 1)

- 115-125 dB
- ✓ 120-130 dB
- 100-110 dB
- 118-128 dB
- 105-115 dB

407. Hansı tezliklərdə insanın daxili orqanlarının və mərkəzi əsəb sisteminin funksiyası pozulur? (Çəki: 1)

- 2-90 hs
- 5-85 hs
- 7-80 hs
- 5-55 hs
- ✓ 4-100 hs

408. Titrəyişi azaltmaq məqsədi ilə hansı fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə edilir? (Çəki: 1)

- ✓ Yaylı dəstəklər, xüsusi əlcək və ayaqqabılardan
- Rezin əlcək, ebonik əlcək və xüsusi əlcəklərdən
- Ebonit dəstək, plastmas ayaqqabı və rezin əlcəklərdən
- Kauçuk dəstək, kauçuk əlcək və ayaqqabılardan
- Rezin əlcək, rezin ayaqqabı və polimer əlcəklərdən

409. Titrəyişi azaltmaq məqsədilə istifadə olunan titrəyiş təcridedicilər hansı materiallardan hazırlanır? (Çəki: 1)

- Ebonik və kauçukdan
- Qətran və kauçukdan
- Kauçuk və rezindən
- Şüşə və asbestdən
- ✓ Rezindən və yaydan

410. Titrəyişi azaltmaq məqsədi ilə titrəyiş yaradan mexanizmlər ilə insan arasında nə yerləşdirilir? (Çəki: 1)

- Qoruyucu ekranlar
- Titrəyiş izolyatorları
- Titrəyiş yayanlar
- ✓ Titrəyiş təcridediciləri
- Titrəyiş udanlar

411. Titrəyiş yol verilən normadan yuxarı olduqda hansı vasitələrdən istifadə edilir? (Çəki: 1)

- ✓ Titrəyiş təcridedicilərindən
- Titrəyişi məhv edənlərdən
- Titrəyişi genişləndirənlərdən
- Titrəyişi uzaqlaşdırənlərdən
- Titrəyiş udanlardan

412. Titrəyişi zəiflətmək üçün hansı tədbirləri həyata keçirtmək lazımdır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)
- √ Titrəyiş mənbələrini genişləndirmək
- Titrəyişi dinamik söndürmək
  - Təşkilati-texniki tədbirlər həyata keçirtmək
  - Fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə etmək
  - Titrəyiş mənbəyini ləğv etmək
413. 0-4 hs tezlikli titrəyiş daxili orqanları rezonansa gətirərək hansı xəstəliyin yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)
- √ dəniz xəstəliyi”nin
- qan xəstəliyinin
  - ürək-damar xəstəliyinin
  - peşə xəstəliyinin
  - mədə xəstəliyinin
414. Hansı tezlikli titrəyiş daxili orqanları rezonansa gətirərək dəniz xəstəliyi yaradır? (Çəki: 1)
- √ 0-4 hs tezlikli titrəyiş
- 1-5 hs tezlikli titrəyiş
  - 2-7 hs tezlikli titrəyiş
  - 0-3 hs tezlikli titrəyiş
  - 2-3 hs tezlikli titrəyiş
415. Hansı tezlikli dalğalanma həyat üçün mühüm olan orqanların (beyin,qara ciyər, mədə) dalğalanmasına uyğun olduğu üçün bele titrəyiş daha təhlükəlidir? (Çəki: 1)
- √ 4-9 hs tezlikli
- 3-8 hs tezlikli
  - 5-9 hs telikli
  - 3-7 hs tezlikli
  - 2-6 hs tezlikli
416. Titrəyiş nəticəsində orqanizmlərdə nə kimi fizioloji dəyişikliklər baş verir? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)
- √ fizioloji dəyişikliklər baş vermir
- Maddələr mübadiləsinin pozulması
  - Oynaq sistemin zədələnməsi
  - Sinirlərin zədələnməsi
  - Ürək-damar sisteminin xəstəlikləri
417. Bərk cisimlərdə yayılan 18 hs tezlikdən yuxarı tezliklərdəki dalğalanma amplitudası bir yerdə hansı formada hiss edilir? (Çəki: 1)
- √ Titrəyiş şəklində
- Silkələnmə şəklində
  - Rəqs şəklində
  - Dalğa şəklində
  - Zərbə şəklində
418. Bərk cisimlərdə yayılan 18 hs tezliyə qədər dağalanma amplitudası nə şəkildə hiss olunur? (Çəki: 1)
- √ Zərbə və silkələnmə şəklində
- Səsin yayılması və genişlənməsi şəklində
  - Səsin udulması və yox edilməsi şəklində
  - Səsin gurlaşması və genişlənməsi şəklində
  - Titrəmə və silkələnmə şəklində
419. Ətraf mühitin səs-küydən çirkənməsini aşağı salmaq məqsədi ilə aşağıdakılardan istifadə edilir. Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Səs məbəyi şüalanmasının istiqamətinin dəyişdirilməsi
- Cox səslı mənbələrin az səslı texnologiyalarla əvəz olunması
- Yaşayış tikintilərində arxitektör-plaşıdırma işləri
- Yeni akustik texnologiyaların tətbiqi
- √ Səs mənbələrinin səsinin yüksəldilməsi

420. Zehni əməklə məşğul olan adamlarda məişət səslərinin təsirindən hansı problemlər yaranır? (Çəki: 1)

- √ Qan təzyiqi yüksəlir
- Ankoloji xəstəliklər yaradır
- Stres vəziyyəti yaradır
- Qulaqlarda karlıq yaranır
- Ürək döyüntüləri artır

421. Səs ümumi bioloji qıcıqlandırıcı olub, insan orqanizminin hansı orqanlarına təsir edərək müxtəlif fizioloji dəyişikliklər yaradır. Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- √ Orqanizmdə xoş əhval-ruhiyyə yaradır
- Ürək döyüntüləri qısalır
- Qan damarlarının daralması baş verir
- Beyin qabığının qıcıqlanmasına səbəb olur
- Qan təzyiqi qalxır

422. İnsanın həyatı boyu məruz qaldığı zərərli səslərin mənbələri hansılardır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- √ Yeni səs tutucuların tətbiqi
- Avadanlıqların gücü və sürəti
- Məişət avadanlıqlarının hər yerdə tətbiqi
- Nəqliyyat vasitələrinin çoxalması
- Yeni intensiv texnologiyaların tətbiqi

423. Səsin intensivliyi onu xarakterizə edən hansı parametrlərdən asılıdır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- √ Mühitin xassələrindən asılıdır
- Səsin amplitudasından asılıdır
- Dalğanın formasından asılıdır
- Səsin periodundan asılıdır
- Səsin gurluğundan asılıdır

424. İnsan qulağı hansı səsləri qəbul edə bilmir? (Çəki: 1)

- √ İnfraşəsləri və ultrasəsləri
- Orta səsləri və güclü səsləri
- Zəif səsləri və gur səsləri
- İfrat güclü və zəif səsləri
- Adi səsləri və gurultulu səsləri

425. Bütün şəhərlərə xas olan səs çirklənməsi insanların ömrünün neçə il qısalmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- √ 10-12 il
- 7-10 il
- 9-11 il
- 8-10 il
- 5-8 il

426. Səsin titrəyişinin intensivliyi loqarifmik şkala üzrə hansı vahidlə ölçülür? (Çəki: 1)

- √ Destibellərlə (dB) ölçülür
- Santimetrərlə ölçülür
- Vatlarla ölçülür

- Kilometrlərlə ölçülür
- hs-lərlə ölçülür

427. Müasir ekologiyanın global problemlərindən biri də ətraf mühitin nə cür çirklənməsidir? (Çəki: 1)

- √ Səs (akustik) çirklənməsidir
- Tullantılarla çirklənməsidir
- Texnogen çirklənməsidir
- Harmonik çirklənməsidir
- Maqnit çirklənməsidir

428. Havada 0° S temperaturda səsin yayılma sürəti nə qədərdir? (Çəki: 1)

- √ 330 m/san
- 300 m/san
- 370 m/san
- 400 m/san
- 350 m/san

429. Səsin sürəti mühitin hansı fiziki parametrindən asılıdır? (Çəki: 1)

- √ Mühitin sıxlığından asılıdır
- Mühitin şəffavlığından asılıdır
- Mühitin nüfuzetmə qabiliyyətindən asılıdır
- Mühitin nüfuzetmə qabiliyyətindən asılıdır
- Mühitin təmziliyindən asılıdır

430. Səsin spektrinə hansı kəmiyyətlər daxildir? (Çəki: 1)

- √ Səsin ucalığı və tembiri daxildir
- Səsin gurluğu və intensivliyi daxildir
- Səsin harmonikliyi və tembiri daxildir
- Səsin tezliyi və gücü daxildir
- Səsin ucalığı və gurluğu daxildir

431. Səsin əsas xarakteristikasını hansı parametr müəyyən edir? (Çəki: 1)

- √ Səsin spektri müəyyən edir
- Səsin gücü müəyyən edir
- Səsin intensivliyi müəyyən edir
- Səsin amplitudası müəyyən edir
- Səsin tezliyi müəyyən edir

432. Adi smuqun tərkibi hansı çirkləndirici qarışıqlardan ibarətdir? (Çəki: 1)

- √ SO₂, NO₂, CO_x, H₂O, C_nH_m
- NO, NO₂, N₂O₅, H₂O, AgO
- PbO, HgO, AuO, H₂O, Al₂O₃
- CO, CO₂, NaO, H₂O, PbO,
- Al₂O₃, FeO, SiO, CdO, HgO

433. Polad istehsalı zamanı atmosfərə hansı çirkləndirici maddələr tullanır? (Çəki: 1)

- √ kükürd oksidləri, karbon oksidləri, bərk hissəciklər
- xlor birləşmələri, dəmir oksidləri, su buxarı
- yod buxarı, flor birləşmələri, su buxarı
- natrium oksidləri, xlor, yod buxarı
- sinz oksidləri, dəmir oksidləri, karbon qazı

434. Hava hövzəsini antropogen təsirlərdən yaranan zəhərli maddələrdən mühafizə etmək məqsədilə aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsi vacib sayılır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- tullantı qazların atmosferə səpələnməsi
  - sanitariya – mühafizə zonalarının yaradılması
  - ✓ istehsal müəssisələrinin şəhər daxilində yerləşdirilməsi
  - texnoloji proseslərin ekologiyalaşdırılması
  - tullantı qazların təmizlənməsi
435. Atmosferdə hansı qazların çoxalması parnik effekti nin yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)
- NO, NO₂, Ne₁, SO₂
  - O₂, N₂O₃
  - P₂O₅, CaO, NO₂, O₃
  - SO₃, SO₂, CO, N-Oksidləri
  - ✓ CO₂, CH₄, N –Oksidləri, O₃
436. Stratosfer ozonunun azalmasına atmosferdə ildən – ilə artan hansı maddələrin oksidləri təsir göstərir? (Çəki: 1)
- ✓ N, S, C, - oksidləri
  - Au, Ag, Hg, - oksidləri
  - Ca, Na, K – oksidləri
  - Al, Fe, Hg – oksidləri
  - Ga, Se, Ag,
437. Ozon qatının azalmasına hansı maddələr daha çox təsir göstərirlər? (Çəki: 1)
- ✓ xlor - flüor üzvi birləşmələri və ODM
  - Na birləşmələri və neft məhsulları]
  - ammoniyak və karbon birləşmələri
  - Fe birləşmələri və üzvi sintez maddələri
  - Ca birləşmələri və ODM
438. Havada asılı halda olan bərk və maye hissəciklərlə atmosferin çirklənməsi necə adlanır? (Çəki: 1)
- buxarlı çirklənmə adlanır
  - duzlu çirklənmə adlanır
  - qələvili çirklənmə adlanır
  - ✓ aerosol çirklənmə adlanır
  - turşulu çirklənmə adlanır
439. Zivert (Zv) nədir?
- 12 kq maddənin 12 saniyədə udduğu enerjidir
  - ✓ 1 kq maddənin 1 saniyədə udduğu enerjidir
  - 10 kq maddənin 10 saniyədə udduğu enerjidir
  - 5 kq maddənin 5 saniyədə udduğu enerjidir
  - 2 kq maddənin 2 saniyədə udduğu enerjidir
440. İptiddən və defoliantdan hansı silahlarda istifadə edilmişdir?
- Nüvə silahlarına
  - Bioloji silahlara
  - Bakteroloji silahlar
  - Qırıcı silahlara
  - ✓ Kimyəvi silahlara
441. ABŞ, Rusiya, Fransa, Çin, İngiltərə hansı silaha malikdirlər?
- Bakteroloji silahlar

- Bioloji silahlara
- Kimyəvi silahlara
- ✓ Nüvə silahlarına
- Qırıcı silahlara

442. Kütləvi qırğın silahlarına hansı silahlar aid edilir?

- Kimyəvi, ümumi qırğın və nüvə silahlar
- Bakteriolji, kimyəvi və qırıcı silahlar
- Bioloji, fərdi qırğın və qırıcı silahlar
- ✓ nüvə, kimyəvi və bakteriooloji silahlar
- Nüvə, kompleks və bakteroloji silahları

443. Nə zaman zəhərləyici maddələr bərk, maye, qaz halında olurlar?

- Bioloji silahlar
- ✓ Kimyəvi silahlar
- Nüvə silahları
- Bakteriolji silahlar
- Qırıcı silahlar

444. Kimya obyektlərində hansı formada qəzalar baş verə bilər?

- ✓ ən böyük və ağır qəzalar
- yüngül qəzalar
- ən böyük və orta ağır qəzalar
- ağır qəzalar
- orta ağır qəzalar

445. Aşağıdakılardan hansı hal baş verdikdə elə bir dəyişiklik hiss olunmur?

- azot və kükürd oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- karbon oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- ağır metalların və toksiki maddələrin miqdarı havada artan zaman
- ✓ nüvə partlayışı zamanı
- rentgen şüalanmasından sonra

446. Günəş şüalarının yerə çatmasına his hissəcikləri mane olduqlarına görə yerdə qısa müddətli güclü soyuqlaşma nə zaman baş verə bilər?

- karbon oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- azot və kükürd oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- ✓ nüvə partlayışı zamanı
- ağır metalların və toksiki maddələrin miqdarı havada artan zaman
- rentgen şüalanmasından sonra

447. Nə zaman xərcəng və digər qorxulu xəstəliklər yayılır?

- karbon oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- rentgen şüalanmasından zamanı
- azot və kükürd oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- ✓ nüvə partlayışından sonra
- ağır metalların və toksiki maddələrin miqdarı havada artan zaman

448. Nə zaman atmosferdə yaranan müxtəlif çirkləndirici maddələrdən ibarət üstü qatları günəş işığının 90 %-nin yer səthinə çatmasını azaldacaq?

- ağır metalların və toksiki maddələrin miqdarı havada artan zaman
- rentgen şüalanmasından zamanı
- karbon oksidlərinin miqdarı havada artan zaman
- ✓ nüvə partlayışından sonra

- azot və kükürd oksidlərinin miqdarı havada artan zaman

449. Çernobılda ən böyük xarakterli faciələrlə nəticələnmiş qəza neçənci ildə baş vermişdir?

- ✓ 1986-cı ildə
- 1983-cü ildə
- 1989-c ildə
- 1980-cı ildə
- 1985-ci ildə

450. Tədqiqatlar göstərir ki, əgər iri miqyaslı müharibələr başlayarsa ən ağır vəziyyət planetin hansı hissəsində yaranacaq? (Çəki: 1)

- Ekvatorda yaranacaq
- Cənub yarımkürəsində yaranacaq
- ✓ Şimal yarımkürəsində yaranacaq
- Antaktidada yaranacaq
- Subtropik zonada yaranacaq

451. Nüvə reaksiyaları nəticəsində qapalı həcmdə böyük miqdarda ayrılan nüvədaxili enerjiden baş verən partlayış təsirli silaha nə deyilir? (Çəki: 1)

- ✓ Nüvə silahı deyilir
- Kütləvi silah deyilir
- Bakterioloji silah deyilir
- Atom silahı deyilir
- Kiyəvi silah deyilir

452. Hazırda rəsmi olaraq hansı dövlətlərin silahlı qüvvələri nüvə silahlarına malikdir? (Çəki: 1)

- ✓ ABŞ, Rusiya, Fransa, Çin, İngiltərə
- Türkiyə, İrak, İran, Gürcüstan, Polşa
- Polşa, Litva, Latviya, Estoniya, Rusiya
- Ukrayna, İran, ABŞ, Çin, Hindistan
- Azərbaycan, Türkiyə, İran, Macarıstan

453. Nüvə partlayışı ətraf mühitə nə kimi dəyişikliklər yaradır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Canlı qüvvə məhv olur
- Yanğınlar və radioaktiv zəhərlənmələr baş verir
- ✓ Ətraf mühit dəyişməz qalır
- İnzibati mərkəzlər dağılır
- Sənaye və hərbi obyektlər dağılır

454. Hal-hazırda dünyada ən güclü kütləvi qırğın silahı hansı silah sayılır? (Çəki: 1)

- Kimyəvi silah
- Fiziki silahlar
- Kütləvi qırğın silahı
- Bakterioloji silah
- ✓ Nüvə silahı

455. Bombaların partlaması zamanı yaranan çuxurlar (çalalar) sonradan ekoloji problemlər yaradan hansı proseslərin yaranmasına səbəb olur? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- Yoluxucu xəstəliklərin yaranmasına
- Ərazinin biogeokimyəvi balansının dəyişməsinə
- ✓ Təsərrüfat fəaliyyətinin genişlənməsinə
- Eroziya prosesinin yaranmasına
- Bataqlıqların əmələ gəlməsinə

456. Mühəribə dövründə adətən döyüş sursatlarının neçə faizi partlamamış qalır və bunun nəticəsində mühəribədən sonra da insan itkisi davam edir? (Çəki: 1)
- √ 10%-i
  - 17%-i
  - 8%-i
  - 5%-i
  - 15%-i
457. İnsanları kütləvi qırmaq üçün istifadə edilən bakterial vasitələr və zəhərlər necə adlanır? (Çəki: 1)
- √ Bakterial silah adlanır
  - Fərdi silah adlanır
  - Kimyəvi silah adlanır
  - Kütləvi qırğın silahı adlanır
  - Nüvə silahı adlanır
458. Kimyəvi silahlarla zəhərləyici maddələr hansı aqrekat halında olur? (Çəki: 1)
- Kristal, maye, buxar
  - Buxar, tüstü, qətran
  - Buxar, qaz, aerosol
  - √ Bərk, maye, qaz
  - Aerosol, buz, kristal
459. Hansı silahlar böyük qüvvəyə və müxtəlif dağıdıcı təsirlərə malikdir? (Çəki: 1)
- Qırıcı silahlar
  - Bioloji silahlar
  - Kimyəvi silahlar
  - √ Nüvə silahları
  - Bakterioloji silahlar
460. Əgər iri miqyaslı mühəribələr baş verərsə planetin hansı hissəsində atmosferin daha güclü çirklənməsi baş verəcəkdir? (Çəki: 1)
- Suptropik zonalarda
  - √ Şimal yarımkürəsində
  - Cənub yarımkürəsində
  - Qütblərdə
  - Cənub yarımkürəsində
461. Mühəribələr təsərrüfat sahələrinin azalmasına və insanların məskunlaşdığı mühitə zərər yetirməklə yanaşı ətraf mühitdə nə kimi ekoloji ziyanlar verir? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- √ Ətraf mühitə böyük dəyişiklik olmamış
  - Sahələr minalanmış
  - Kimyəvi maddələrin qalıqları qalmış
  - Yüksək toksiki maddələr qalmış
  - Texnika karroziyaya uğramış
462. Hansı silahlarda xəstəlik yayan canlı orqanizmlərdən, yaxud xəstəliyə yoluxmuş toz və ya maye ilə doldurulmuş döyüş sursatlarından istifadə olunur? (Çəki: 1)
- √ Bakterioloji silahlarda
  - Kütləvi qırğın silahlarında
  - Qırıcı silahlarda
  - Kimyəvi silahlarda
  - Nüvə silahlarında
463. Kimyəvi silahlarda istifadə olunan hazırda prinsipə bir-birindən fərqlənən zəhərli maddələr insan orqanizminə nə kimi təsir göstərir? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Boğucu təsir göstərir
- Ümumi zəhərləyici təsir göstərir
- √ Cüzi zəhərləyici təsir göstərir
- Sınır-paralitik təsir göstərir
- Psixogen təsir göstərir

464. Kimyəvi silahlarda əsasən hansı zəhərləyici maddələrdən istifadə edilmişdir? (Çəki: 1)

- √ İptitdən və defoliantdan
- Sianit və civədən
- Selen və indiumdan
- Civə və talliumdan
- Kükürd və sianitdən

465. Kimyəvi silahlarla ətraf mühiti və biosferi zəhərləmək üçün hansı vasitələrdən istifadə edirlər? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- √ Avtomobil nəqliyyatından
- Raketlərdən
- Bomba
- Mina və mərmilərdən
- Təyyarələrdən

466. İnsan və digər orqanizmləri, biotani hərbi zərərli təsirlərini köməyi ilə zəhərləyən silahlar necə adlanır? (Çəki: 1)

- Nüvəsilahları
- Fərdi silahlar
- √ Kimyəvi silahlar
- Bakterioloji silahlar
- Qırıcı silahlar

467. Nüvə silahları ətraf mühitdə nə kimi təsirlər yaradır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- Ətraf mühitə zərbə dalğası yayılır
- Radioaktiv şüalanma güclənir
- Elektromaqnit impuls təsirləri artır
- Işıq şüalanması yayılır
- √ Ətraf mühitin vəziyyətində dəyişiklik yaranmır

468. Nüvə, kimyəvi və bakterioloji silahlar hansı qırğın silahlarına aid edilir? (Çəki: 1)

- Fərdi qırğın silahlarına
- Kompleks qırğın silahlarına
- Xüsusi qırğın silahlarına
- √ Kütləvi qırğın silahlarına
- Ümumi qırğın silahlarına

469. Torpağın əsas tərkib hissəsi hansı maddələrdən ibarətdir ?

- √ atıl maddələr
- biogen maddələr
- üzvi maddələr
- kimyəvi maddələr
- biokoz maddələr

470. Dioksin və ona oxşar maddələr hansı təsirlər yaradır? (Çəki: 1)

- katarat, konserogen, onkoloji təsirlər
- √ mutagen, konserogen, embriotoksiki təsirlər
- şüalanma, isitmə, soyutma təsirləri

- mutagen, zəhərləyici, allerqik təsirlər
- onkoloji, embiriotoksiki, leykotik təsirlər

471. Dünyada sənaye tullantılarının yığılıb qalması hansı ekoloji vəziyyətin yaranmasına səbəb olur (Çəki: 1)

- normal ekoloji vəziyyətin
- ✓ Kritik ekoloji vəziyyətin
- stabil ekoloji vəziyyətin
- dayanaqlı ekoloji vəziyyətin
- dayanıqsız ekoloji vəziyyətin

472. Ətraf mühitə təsir xarakterinə görə antropogen təsirlər necə cür olur? (Çəki: 1)

- ✓ mexaniki, fiziki, kimyəvi, bioloji
- akustik, bioloji, kimyəvi, mexaniki
- optik, akustik, bioloji mexaniki
- kimyəvi, ionlaşdırıcı, bioloji, optik
- fiziki, optik, elektrik, bioloji

473. Hansı maddələr ətraf mühiti daha çox çirkləndirir? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- kanserogen maddələr, pestisidlər
- ✓ yeyinti məhsulları
- ağır metallar
- nuklidlər
- neft və neft məhsulları

474. Ağır metallarla, pestisidlərlə, kimyəvi maddələrlə, müxtəlif ərintilərlə baş verən çirklənmələr hansı növ çirklənməyə aiddir? (Çəki: 1)

- optik çirklənməyə aiddir
- səs – küy çirklənməsinə aiddir
- bioloji çirklənməyə aiddir.
- ion çirklənməsinə aiddir
- ✓ kimyəvi çirklənməyə aiddir

475. Torpaqda üzvi maddələrin minerallaşması əsasən hansı şəraitdə gedir?

- arid və humid şəraitdə
- donuşluq şəraitində
- rütubətli şəraitdə
- ✓ aerob və aneorob şəraitdə
- yüksək temperaturda

476. Litosferi ən çox çirkləndirən mənbə və sənaye sahəsi hansıdır?

- kömür sənayesi
- yüngül sənaye
- yeyinti sənayesi
- ✓ metallurjiya sənayesi
- energetika sənayesi

477. Ətraf mühiti hansı maddələr daha çox çirkləndirmir?

- ✓ dəmir oksidləri
- azot oksidləri
- kükürd oksidləri
- karbon oksidləri
- tozlar və karbohidrogenlər

478. nüvə partlayışları güclü elektromaqnit şüalanması yaratdığından, partlayışdan sonra şüalanma hansı obyektlərdə işin pozulmasına yaxud təmamilə sıradan çıxmasına səbəb olacaqdır? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- √ Obyektlərin işində pozuntular olacaq
- Kompüter sistemlərində
  - Energetika sistemində
  - Elektron sistemlərində
  - Rabitə obyektlərində
479. Nüvə partlayışından sonra ətraf mühitə hansı növ yağıntıların düşməsi intensivləşir? (Çəki: 1)
- √ Qlobal radioaktiv yağıntıların
- Metal yağıntıların
  - Zəhərli yağıntıların
  - Qurumlu yağıntıların
  - Turş yağıntıların
480. Nüvə partlayışları zamanı geniş ərazilərdə öldürücü dozada hansı şüalanma baş verəcək? (Çəki: 1)
- radioaktiv şüalanma
  - Rentgen şüalanması
  - Neytronlar seli
  - Zəhərli şüalanma
- √ β - şüalanma
481. Nüvə zərbəsindən sonra atmosfərə kullu miqdarda hansı maddələr düşərək ətraf mühitin çirklənməsinə səbəb olur. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)
- √ Heç bir maddə atılmır
- Ağır metallar və toksiki maddələr
  - Azot və kükürd oksidləri
  - Müxtəlif karbohidrogenlər
  - Karbon oksidləri
482. Ən böyük texnogen xarakterli faciələrlə nəticələnmiş qəza 1986-cı ildə hansı şəhərdə baş vermişdir? (Çəki: 1)
- Kiyevdə
  - Kazanda
  - Odessada
  - Xarkovda
- √ Çernobılda
483. Texnogen təsirlərdən hansı obyektlərdə baş verən qəzalar daha təhlükəli və fəlakətli ekoloji qəzalar sayılır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)
- √ Kiçik gücə malik olan İES-də
- Neft və qaz borularında, nəqliyyat sistemində
  - Su anbarlarında və bəndlərdə
  - Kimya müəssisələrində
  - Radiasya obyektlərində
484. Qəzalar və fəlakətlər lokal xarakter daşımalarına baxmayaraq onların ekoloji nəticələri necə olur? (Çəki: 1)
- √ Geniş məsafələrə yayılır
- Kiçik ərazilərə yayılır
  - Demək olar ki, yayılmır
  - Rayona yayılır
  - Lokal xarakter daşıyır
485. Antropogen qəzaların ekosistemlərə təsirləri arasında hansı obyektlər xüsusi təhlükəli sayılır? Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- √ Kiçik bir müəssisədə baş verən yanğın
- Geniş ərazilərdə müşə yanğınları
- Neft borularında və tankerlərdə baş verən qəzalar
- Radioaktiv və zərərli maddələrin daşınması zamanı baş verən qəzalar
- AES-də və kimyəvi müəssisələrdəki qəzalar

486. Nüvə partlayışlarından sonra atmosferdə yaranan müxtəlif çirkləndirici maddələrdən ibarət üstü qatları günəş işığının neçə faizinin yer səthinə çatmasını azaldacaq? (Çəki: 1)

- 85%-ni
- 50%-ni
- 45%-ni
- 70%-ni
- √ 90%-ni

487. Nüvə partlayışlarından sonra insanların səhhətində nə kimi problemlər yaranacaqdır? (Çəki: 1)

- √ Xərçəng və digər qorxulu xəstəliklər yayılacaq
- əsəb sistemi pozulacaq
- Stres hallar keçirəcəklər
- İmmunitet azalacaq
- Səhhətlərində dəyişiklik olmayacaq

488. Nüvə partlayışları zamanı günəş şüalarının yerə çatmasına his hissəcikləri mane olduqlarına görə yerdə nə baş verə bilər? (Çəki: 1)

- √ Qısa müddətli güclü soyuqlaşma
- Güclü zəlzələlər
- Böyük dağıntılar
- Uçqunlar baş verə bilər
- Böyük və güclü fırtınalar

489. Atmosferdə olan hansı çirkləndirici, günəş şüalarını udmaq qabiliyyətinə malikdir? (Çəki: 1)

- √ his hissəcikləri
- Qurum
- Arozollar
- Dispers hissəciklər
- Qum hissəcikləri

490. Nüvə partlayışları nəticəsində his, qum hissəcikləri atmosferdə hansı təbəqənin nazilməsinə səbəb olacaqdır? (Çəki: 1)

- √ Ozon təbəqəsinin
- Strotosfer təbəqəsinin
- Buludların
- Nuzosfer təbəqəsinin
- Troposfer təbəqəsinin

491. Nüvə partlayışları zamanı ətraf mühitdə nə kimi hadisələr baş verə bilər? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ Elə bir dəyişiklik hiss olunmaz
- Güclü üstü cərəyanlarının yaranması
- Atmosferin toz, his, qum, torpaqla çirklənməsi
- Radiasiya tozunun ətraf mühitə yayılması
- İqlimin global pozulması

492. Su ekosistemləri və bütövlükdə biosfer üçün hansı məhsulların dənizə və okeana axıtılması böyük təhlükə hesab olunur? (Çəki: 1)

- √ Neft və neft məhsullarının
- Çirkab sularının

- Məişət sularının
- Kommunal çirkab sularının
- Kimyəvi maddələrin

493. Kimya obyektlərində baş verən qəzalarda nə kimi ekoloji problemlər yaranır? Hənsi cavabdüzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ Ətraf mühitə kiçik dəyişikliklər olur
- Su mənbələri zəhərli maddələrlə yoluxur
- Torpaq zəhərlənir
- İnsan və heyvanlarda kütləvi zəhərlənmələr baş verir
- Atmosferin yeriüstü təbəqəsi zəhərli maddələrlə yoluxur

494. Ekoloji nəticə baxımdan ən böyük və ağır qəzalar hansı obyektlərdə baş verir? (Çəki: 1)

- √ Kimya obyektlərində
- Karxanalarda
- Kiçik müəssisələrdə
- Kommunal sahələrdə
- Məişət obyektlərində

495. Yüksək texnogen standartlara malik olan ölkələrdə hansı səbəblərdən texnogen ekoloji qəzalar baş verə bilər. Hənsi cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- √ Ekoloji qəzalar baş verə bilməz
- Təhlükəsizlik texnikasına riayət edilməməsi
- Təbii fəlakətlərin təsirindən
- İstehsalatda baş verən sınımlar
- İnsanların səhvlərindən

496. Yüksək texnoloji standartlara malik olan ölkələrdə belə texnogen ekoloji qəzalar baş verə bilərmi? (Çəki: 1)

- √ Baş verə bilər
- Bəzən ola bilər
- Baş verməsi ehtimal olunmur
- Mümkün deyil
- Müstəsna halda

497. Qəzalar və fəlakətlər qəflətən baş verdiyindən nə cür xarakter daşıyır? (Çəki: 1)

- √ Lokal xarakter daşıyır
- Nöqtəvi xarakter daşıyır
- Ümumi xarakter daşıyır
- Kütləvi xarakter daşıyır
- Regional xarakter daşıyır

498. Texnogen qurğuların qəzası zamanı nə baş verir və canlı orqanizmlərin kütləvi qırğını, iqtisadi ziyanlar yaranır? (Çəki: 1)

- √ Texnogen qəzalar yaranır
- İstehsalat qəzaları yaranır
- Antropogen qəzalar yaranır
- Təbii qəzalar yaranır
- Fəlakətlər yaranır